

MEDNIGHT'TAN MASALLAR

Junior Edition

MEDNIGHT

2024

Funded by
the European Union

MEDNIGHT'TAN MASALLAR

Çocuklar İçin

YAYINA HAZIRLAYANLAR

María del Carmen Perea Marco

Fundación Museo Didactico e Interactivo de Ciencias de la Vega Baja de Segura de la Comunitat Valenciana-MUDIC

Ricardo Domínguez Jover

El Caleidoscopio Proyectos de Ciencia y Cultura S.L.

ISBN: 978-84-09-68001-6

Bu yayın, Avrupa Birliği Projesi olan ve 101162227 numaralı Horizon Europe Maria Skłodowska-Curie Eylemleri ve Vatandaşları Programı kapsamında fonlanan "Akdeniz Araştırmacıları Gecesi" 2024/2025 Projesi tarafından hazırlanmıştır.

ÇALIŞMA GRUBU

Fernanda Bajanca (CHUT/MCAA)
Francisco Conca Pardo (MUDIC-VBS-CV)
Rosa Martínez Martínez (MUDIC-VBS-CV)
Janani Morena Garcia (El Caleidoscopio)
Diego Rodríguez López (El Caleidoscopio)

Gülsün Sağlamer (EWORA)
Hülya Çağlayan (EWORA)
Taner Arsan (Kadir Has U.)
Şehnaz Şişmanoğlu Şimşek (Kadir Has U.)

ÇEVİRİLER

Taner Arsan (Kadir Has U.)
Bengü Özüğür Uysal (Kadir Has U.)
Ebru Bilget Güven (Kadir Has U.)

Gülsün Sağlamer (EWORA)
Hülya Çağlayan (EWORA)

BİZİ TAKİP EDİN

 <https://www.youtube.com/@mednighteu>
 <https://twitter.com/MednightEu>
 <https://www.facebook.com/MednightScience>
 <https://www.instagram.com/mednighteu/>

CC BY-NC-SA 4.0 Creative Commons
Atıf-Ticari Olmayan- Share Alike 4.0
Uluslararası

Kasım 2024

MEDNIGHT'TAN MASALLAR

Junior Edition

Yemek Kaşifleri

Samira Smajlović tarafından

Akdeniz'in Fısıltıları:Sofia'nın Yolculuğu

Sophia Kourapidi tarafından

Bir Araştırmacı Doğuyor

Marina Thalassini tarafından

İki Kelebek Gibi

Gaspare Benenati tarafından

Arayan Bulur

Marco Zaccari tarafından

Deniz Koruyucuları

Sonia Revelo Prieto tarafından

Mutsuz Olan Dünya

María Elena Carra Artero tarafından

Irene'nin Uyanışı

Sara García de Pablo tarafından

Zeytin Ağacının Sırrı

Dursaliye Şahan tarafından

KİTAP KAPAĞI ÇİZİMLERİ VE MASAL KAPAKLARI
LUCÍA ROLDÁN CASELLES

DİZİN

Yemek Kaşifleri.....	7
Akdeniz'in Fısıltıları: Sofia'nın Yolculuğu.....	15
Bir Araştırmacı Doğuyor.....	23
İki Kelebek Gibi.....	31
Arayan Bulur.....	37
Deniz Koruyucuları.....	43
Mutsuz Olan Dünya.....	51
Irene'nin Uyanışı.....	59
Zeytin Ağacının Sırrı.....	67

1

Yemek Kaşifleri

Samira Smajlović

Bir zamanlar, renkli sebzeler, sulu meyveler ve mutlu tahıllarla dolu Yemekler Ülkesi adında bir yerde, küçük bir arkadaş grubu yaşıyordu. Onlara "Yemek Kaşifleri" deniyordu ve tabii ki her gün maceralarla yeni şeyler keşfetmeyi, bulmayı ve öğrenmeyi çok seviyorlardı. Bir gün, Yemek Kaşifleri öğleden sonra toplantıları için bir araya geldiklerinde, arkadaşları Fatima'nın üzgün ve yorgun göründüğünü fark ettiler. Yeterince uyumasına rağmen, gününü keyifle geçirecek enerjiden yoksundu. Görünüşe göre, bir şey onun günlük hayatında önemli bir olumsuz etki yaratıyordu. Arkadaşlarının iyiliğinden endişelenen Yemek Kaşifleri, Fatima'nın yorgunluğuna neyin sebep olabileceğini araştırmaya karar verdiler.

Genellikle, küçük çocukların sınırsız bir enerjiyle dolu olduğunu ve etraflarındaki dünyayı sürekli keşfederek hareket halinde olduklarını düşündüler. Ancak bazen yorgunluk yaşayabileceklerini ve normalde yaptıkları günlük aktiviteleri yapmak için enerjileri olmayabileceğini de hatırladılar. Derinlemesine düşündüklerinde, eğer sorun uyku değilse, o zaman bunun nedeni beslenme olmalıydı. Çünkü, okul öncesi yaşlarda olan çocuklar ne yapar? Yemek yer, oynar, uyur ve tüm gün boyunca bunu tekrarlar. Bu nedenle,, bütçeçlerini ellerine alıp Fatima'nın yediği yemekleri incelemeye karar verdiler. Fatima'nın tabağı renkli yiyeceklerle dolu olmasına rağmen, çeşitlilik ve denge eksikliği olduğunu fark etmeye başladılar. Yemek Kaşifleri, Fatima'nın temel besin maddelerinden yoksun olan beslenmesinin, yorgunluğunun nedeni olabileceği sonucuna vardılar.

Bunun üzerine beyin fırtınası yaparak Fatima'ya yardımcı olabilecek bir plan hazırladılar. İlk olarak, küçük çocuklar için beslenme üzerine araştırma yapmak amacıyla kütüphaneye gittiler. Küçük çocukların meyve, sebze, tahıl, protein ve süt ürünlerinden oluşan dengeli ve besin çeşitliliğine sahip bir beslenme düzenine ihtiyaç duyduklarını öğrendiler. Her bir gıda grubunun, büyüme ve gelişim için gerekli olan temel besin maddelerini sağladığını keşfettiler. Vitaminler, mineraller ve lif gibi temel besin maddelerinin, en iyi sağlık ve enerji seviyelerinin korunmasında kritik bir rol oynadığını öğrendiler. Örneğin meyve ve sebzeler, vücudun düzgün çalışması için gerekli olan vitaminler açısından zengindi. Mesela, Bay Domates, sağlıklı cilt ve güçlü bir bağışıklık sistemi için gerekli olan C vitamini bakımından zengin, dost canlısı bir kırmızı meyve idi. Öte yandan, Bayan Havuç'un parlak turuncu rengi, içinde beta-karoten bulunan sulu içi ile göz sağlığını geliştirdiği öğrenildi.

Yemek Kaşifleri, bulgularını Fatima ile paylaşmak için sabırsızlanıyordu ama bunu eğlenceli ve ilgi çekici bir şekilde yapmak istediler. Bu yüzden, "Beslenmenin Eğlenceli Macerası" adlı bir oyun yarattılar. Büyük bir tabağa benzeyen ve farklı besin gruplarını temsil eden bölümlere ayrılmış renkli bir oyun tahtası tasarladılar. Arkadaşlar sırayla zar atıp piyonlarını oyun tablasında ilerlettiler. Her seferinde bir besin grubunun üzerine geldiklerinde, o besin grubunun faydaları hakkında eğlenceli bir şiir okumak zorundaydılar. Örneğin meyvelerin üzerine geldiklerinde şu şiiri okudular:

“Elmaları, muzları, portakalları parlak,
Meyveler renkli bir tat!
Vitamin ve lif içerir her biri,
Vücudumuzu sağlıklı ve güçlü tutmak için gerekli!”

Oyun aracılığıyla Yemek Kaşifleri hem eğleniyor hem de Fatima’ya çeşitli yiyecekler yemenin önemini öğretiyordu. Her besin grubunun vücudu için gerekli besin maddelerini sağlamakta önemli bir rol oynadığını vurguladılar. Bu fikirden ilham alan Fatima, yeni yiyecekleri denemek için heyecanlandı. Yemek Kaşifleri, ona daha önce tatmadığı çeşitli meyve ve sebzeleri tanıtmaya karar verdi. Böylece, mevsimsel ve yerel yiyeceklerin önemini öğrenmek için büyüdü bir yolculuğa çıktılar.

Yerel bir çiftliğe geziye gittiler ve burada taze ürünler topladılar, organik tarım yöntemlerinin faydalarını gözlemlediler. Orada, çocukların sağlığına ve beslenmeye önem veren yaşlı bir çift yaşıyordu. Bu çift, köylerindeki çocukların en iyi şekilde beslenmesini sağlamak için sürekli yeni yollar araştırıyordu. Köyde, çocuklara sağlıklı beslenmenin önemi hakkında dersler veren küçük bir okul açtılar. Ayrıca çocuklara tüm gerekli besin maddelerini sağlayacak basit, besleyici yemekler nasıl hazırlanır öğretiler. Fatima her yeni yiyeceği tattığında, Yemek Kaşifleri ve yaşlı çiftin birlikte hazırladığı bir duyuşal değerlendirme tablosunu kullanarak bunları değerlendirdi. Yiyeceklerin tatlarını, dokularını, renklerini not ettiler; Fatima’nın fikirlerini ve tercihini ifade etmesini teşvik ettiler.

Çiftliğin etrafında yürürken, çocuklar Yusuf adında bilge bir yaşlı adamla karşılaştılar. Yusuf, Yemekler Ülkesi’nde neredeyse bir asırdır yaşıyordu ve değişen mevsimlere ve doğanın bolluk dolu hediyelerine tanıklık etmişti. Yusuf, çocukları sıcak bir şekilde karşıladı; mevsimsel ve yerel yiyeceklerin büyüdü hakkında geniş bilgisini paylaştı. “Çocuklar,” dedi, “mevsimsel ve yerel yiyecekler yemek sadece büyümek ve gelişmek için gerekli besin maddelerini sağlamakla kalmaz; aynı zamanda vücudumuz için de iyidir, çevremizi korumaya yardımcı olur ve yerel çiftçileri destekler.” Çocuklar, Yusuf’un hikaye anlatımını karşısında büyüdüldiler ve ondan daha fazla ayrıntı anlatmasını istediler. Yusuf gülümsedi ve anlatmaya devam etti: “Dört mevsimi büyük bir ziyafet olarak hayal edin,” dedi. “Her mevsim, tıpkı bir ziyafet sofrasındaki farklı yemekler gibi, bir dizi meyve ve sebze sunar.” “İlkbaharda,” diye devam etti, “doğa uyanır ve taze, çıtır kuşkonmaz, sulu çilekler ve canlı yeşil bezelyeler kendini gösterir.

Bu yiyecekler, büyümemiz ve gelişmemiz için gerekli besinleri sağlar.” Yusuf, yazın bolluğunu anlatırken çocukların gözleri heyecanla büyüdü. “Yaz, su

gibi sulu karpuzlar, tatlı kirazlar ve altın sarısı şeftaliler gibi lezzetli bir meyve çeşitliliği getirir,” dedi. “Bu ferahlatıcı atıştırma malzemeleri bizi susuzluktan korur ve açık hava maceralarımız için enerji verir.” Hikaye ilerledikçe, Yusuf sonbahar hasadının resmini çizdi. “Sonbaharda,” diye açıkladı, “toprağın zenginlikleriyle dolu balkabakları, gevrek elmalar ve renkli dolmalık biberler gibi bolca yiyeceklerle karşılaşırız. Bu yiyecekler, soğuk kış aylarına hazırlanmamıza yardımcı olur ve sağlıklı kalmamızı sağlar.” Son olarak, Yusuf hikayesinin büyük finaline geldi: kış. “Kış belki de çorak görünebilir ama kendi özel hazinelerini sunar.” dedi. “Havuç ve patates gibi besleyici kök sebzelerden yapılan ısıtıcı çorbaların tadını çıkarın. Kış yeşillikleri olan kara lahana ve ıspanakla yapılan sıcak yemeklerin keyfini sürün.” Çocuklar, Yusuf’un hikaye anlatımına hayran kaldılar ve paylaştığı bilgeliği kucaklamak için sabırsızlandılar. Minnettarlık ve heyecanla dolu kalplerle Yusuf’a veda ettiler, çünkü yolculuklarının daha yeni başladığının farkındaydılar.

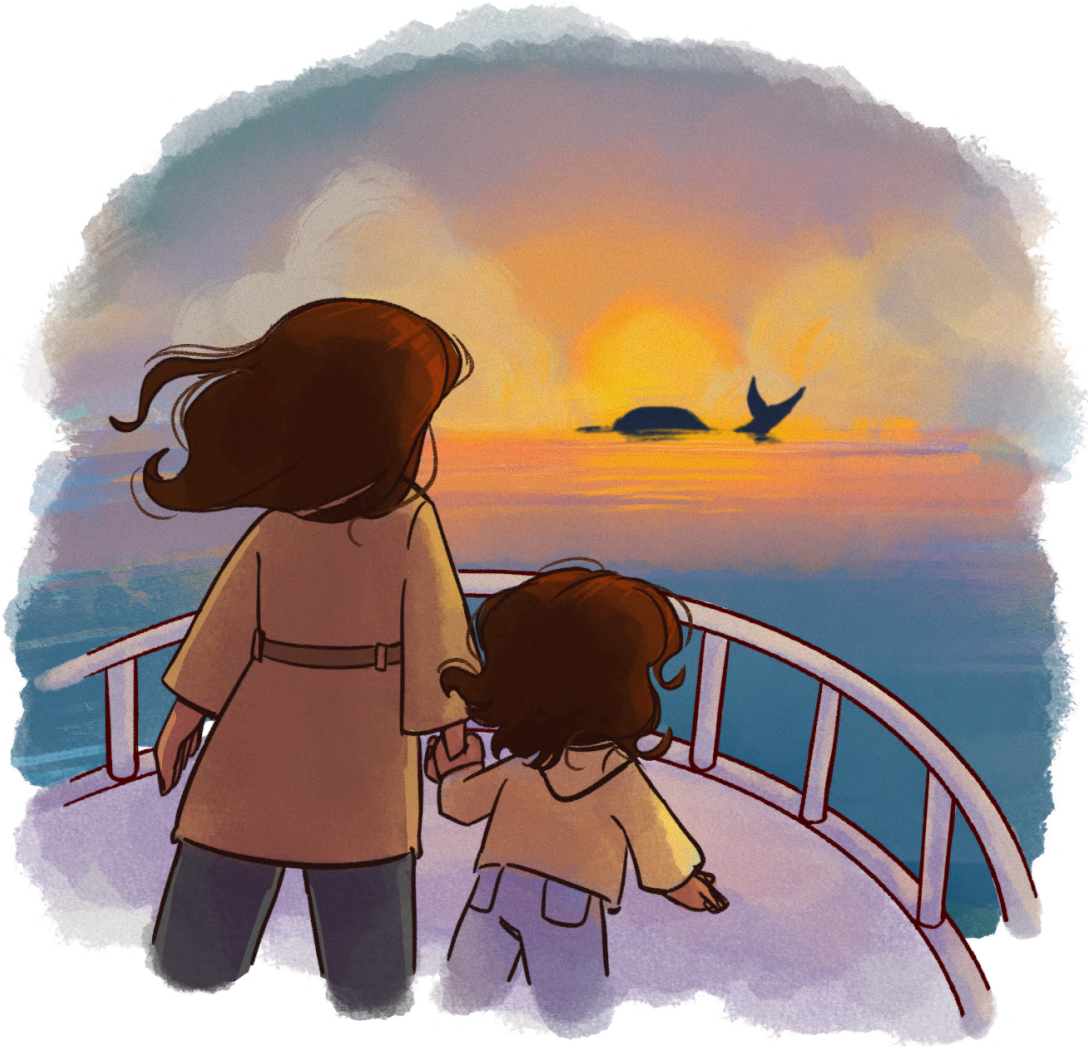
Kısa süre sonra, Fatima'nın tabağı çeşitli besleyici yiyeceklerle dolmaya başladı. Kinoa ve esmer pirinç gibi tam tahılları, tavuk ve balık gibi yağsız proteinleri ve yoğurt ve peynir gibi süt ürünlerini beslenmesine eklemişti. Yemek Kaşifleri, dengeli beslenmenin önemini ve bunun ona keşfetmek, öğrenmek ve oynamak için enerji sağlayacağını anlamasına yardımcı oldular. Fatima'nın beslenme düzeni iyileştikçe, enerji seviyeleri de arttı. Kendini daha hevesli ve zinde hissediyor, Yiyecek Kaşifleri ile çeşitli keşiflere ve deneylere katılıyordu. Küçük arkadaşları, araştırma ruhları ve özverilerinin Fatima'nın iyiliği üzerinde yarattığı olumlu etkiyi görmekten büyük mutluluk duydular. Her mevsimin değişen tatlarından keyif aldılar ve yemek, doğa ve kendi iyilik halleri arasındaki bağlantıyı takdir etmeyi öğrendiler.

Yemek Kaşifleri'nin çocuklar için beslenme düzeni konusundaki hikayesi, topluluklarındaki herkes üzerinde derin bir etki yarattı. Ebeveynler ve bakım verenler, “Beslenmenin Eğlenceli Macerası” oyununu günlük rutinlerine dahil etmeye başladılar, bu da yemek saatlerini heyecanlı ve eğitici hale getirdi. Ve böylece, bilimsel maceralar diyarında, Yemek Kaşifleri, dengeli ve doğru beslenmenin önemini küçük çocuklar arasında yaymaya devam ettiler. Dünyadaki çocukların sağlık ve esenliği üzerinde kalıcı bir etki bıraktılar.

2

Akdeniz'in Fısıltıları: Sofia'nın Yolculuğu

Sophia Kourapidi

Sofia'nın kalbi hızla atıyordu; büyük geminin güvertesine adım attığında annesinin elini sıkıca tutuyordu. Akdeniz'in parıldayan mavi suları önlerinde uzanıyor, davetkâr ve gizemli bir şekilde onları bekliyordu. Sofia her zaman denize ilgi duymuştu, ancak onu bu kadar yakından keşfetme şansı bulacağını hiç düşünmemişti.

"Hazır mısın, canım?" diye sordu annesi, rüzgarda savrulan koyu saçlarıyla.

Sofia hevesle başını salladı, kıvrıkcık saçları heyecanla sallanıyordu. Annesinin deniz biyoloğu olarak çalıştığı gemiyle Akdeniz'de bir yolculuğa çıkacağına inanmakta zorlanıyordu. Bu, gerçekleşmiş bir hayaldi.

Kabinlerine yerleştiklerinde Sofia'nın gözleri, gemiye çarpan hafif dalgaları görebildiği gemi penceresine takıldı. Yüzeyin altında yaşayan tüm yaratıkları hayal ediyor, kalbi heyecanla çarpıyordu.

"Hadi, gemiyi keşfetmeye çıkalım," dedi annesi, onun düşüncelerini bölen bir sesle.

Sofia, annesini takip ederek merdivenlerden yukarı ve ana güverteye çıktı. Gemi yolculuğa hazırlanırken her yer cıvıl cıvıldı. Sofia'nın gözleri kocaman açıldı, geminin büyüklüğünü kavramaya çalışıyordu.

"Muhteşem," diye fısıldadı, annesi onu parmaklıklara doğru yönlendirirken.

"Harika, değil mi?" dedi annesi, gözleri gururla parlıyordu.

Sofia, buna kayıtsız kalamadı. Gemi, şimdiye kadar gördüğü hiçbir şeye benzemiyordu. Havadaki macera kokusunu şimdiden hissedebiliyordu.

Gemi yol alırken, Sofia ve annesi parmaklıkların yanında durup kara yavaşça ufukta kaybolurken izlediler. Sofia'nın kalbi hem heyecanla hem de biraz endişeyle atıyordu. Daha önce hiç gemiye binmemişti ama onu bekleyen her şeye hazırdı.

Güneş batmaya başladığında gökyüzü pembeler, morlar ve turuncularla bezeli bir tuvale dönüştü. Sofia parmaklıklara yaslanmış, bu güzel renklere hayranlıkla bakıyordu. Aniden, suda bir hareket fark etti.

"Bak anne," diye bağırdı, suyu işaret ederek.

Annesi bakışlarını onun gösterdiği yöne çevirdi ve gülümsedi. Uzakta, bir balina gemiye eşlik ederek suyun içinde zarifçe süzülüyordu.

"Harikulade, ne kadar güzel bir yaratık," dedi annesi, hayranlıkla.

Sofia'nın gözleri, balinanın suyun üstüne çıkışıyla büyüdü, zarif hareketleri adeta bir bale koreografisini andırıyordu. Bu muhteşem yaratıkla karşılaşmak, onun için unutulmaz bir deneyim olacaktı.

Gemi gece boyunca ilerlerken Sofia ve annesi geminin alt katındaki kabinlerine çekildiler. Gemi penceresinden, ara sıra parıldayan biyoluminesan yaratıklarla aydınlanan denizin karanlık derinliklerini görebiliyorlardı.

Sofia çok heyecanlıydı ve uyuyamıyordu, bu yüzden uzanmış geminin gövdesine çarpan dalgaların sesini dinliyordu. Ertesi günün ne getireceğini sabırsızlıkla bekliyordu.

Birden alçak bir uğultu duydu ve nereden geldiğini anlamaya çalıştı. Gemi penceresinden bakarken, balinanın orada olduğunu fark etti. Oradaydı, burnuyla camı tıklatıp uğultular çıkarıyordu. Heyecanla dolan Sofia elini uzatarak pencere camından balinanın burnuna dokundu.

Balinanın derin, melodik uğultusu, Sofia'nın göğsünde yankılanıyor, okyanusun gizemlerini yansıtıyordu. Balinanın ruh dolu gözlerine bakarken kelimelere sığmayan bir bağ hissetti; aralarında sessiz bir anlayış oluşmuştu. Balinanın varlığı kadim ve bilgeydi, adeta denizin sırlarını içinde barındırıyordu.

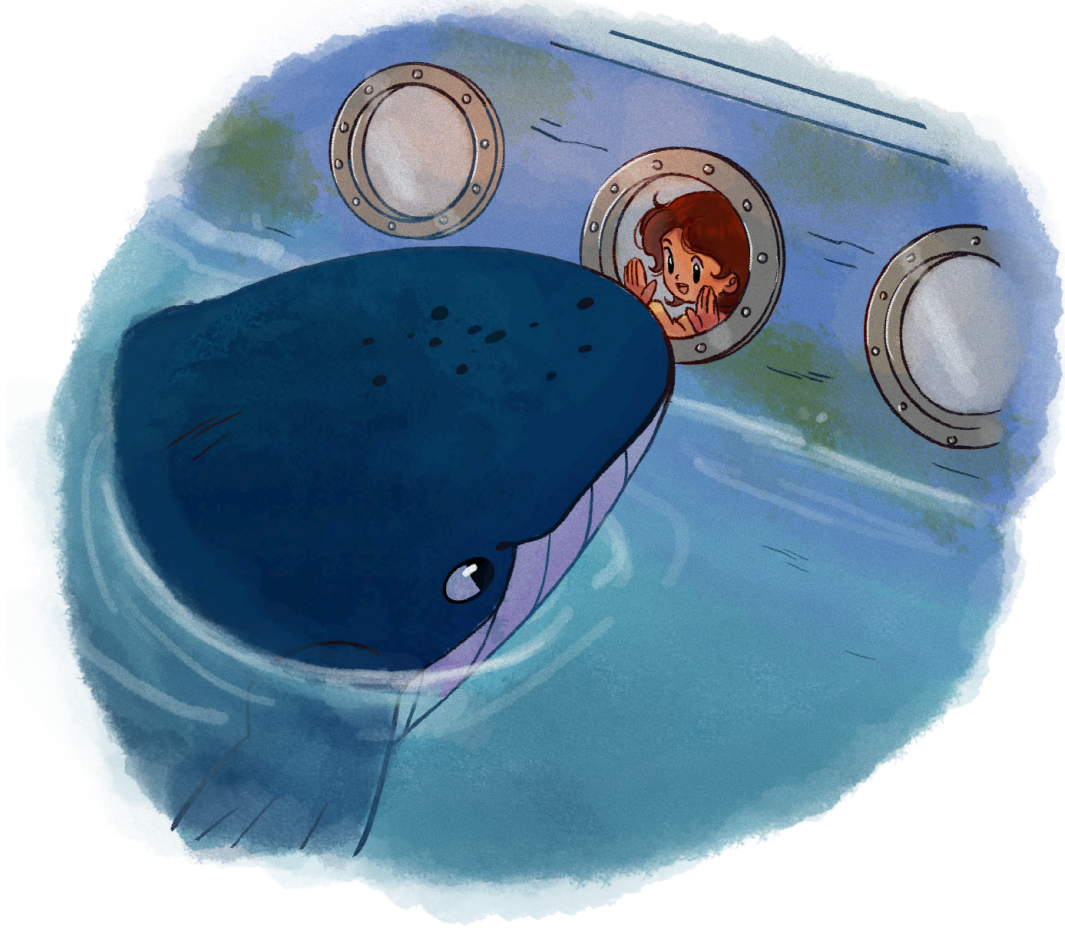
Birden balinanın uğultusu, karmaşık bir tıklama ve ıslık serisine dönüştü, sanki bir şarkı gibiydi. Sofia dikkatle dinledi, yaratığın iletişimde bir aciliyet hissetti. Balina, duyulması gereken önemli bir mesaj veriyor gibiydi.

Ve sonra, balina konuşmaya başladı.

"Merhaba Sofia, nasılsın?"

"Harikayım!" dedi Sofia, gözleri parlayarak. "Sen nasılsın?"

"Ben iyiyim, ama burada yaşayan bizler için işler her geçen yıl zorlaşıyor."

"Neden ki?" diye merak etti Sofia. "Bence dünyanın en güzel yaşam alanında, Akdeniz'de yaşıyorsun."

"Doğru," diye cevapladı balina üzgün bir tonla. "Bu yüzden buranın yok oluşunu izlemek daha da üzücü."

"Ne demek istiyorsun?" dedi Sofia, sesinde hafif bir korkuyla.

"Küresel ısınma büyük bir tehdit ve deniz yaşamı üzerinde korkunç etkileri var."

"Küresel ısınma nedir?" diye sordu Sofia merakla.

"Küresel ısınma, gezegenimizin sıcaklığının her yıl artmasıdır."

"Pek, bu neden olur? Sıcaklık neden artar?" diye merak etti Sofia.

"Elektrik üretmek, araba kullanmak veya fabrikaları çalıştırmak için kömür, petrol veya gaz yaktığınızda, özel gazlar oluşur. Bu gazlar gökyüzüne çıkar ve dünyayı bir battaniye gibi örter. Bu battaniye güneşten gelen fazla ısıyı hapseder ve Dünya'nın olması gerekenden daha sıcak olmasına sebep olur."

Nasıl ki üst üste çok fazla battaniye örtersen sıcaktan bunalırsın, Dünya da çok fazla bu gazlara sahip olduğunda aşırı ısınır. Bu aşırı sıcaklık, hava durumunu değiştirebilir, buzulları eritebilir ve bitkiler, hayvanlar ve insanlar

için rahatça yaşamayı zorlaştırabilir."

"Ne kadar korkutucu," dedi Sofia ürkerek. Balina, eriyen buzullar, bozulmuş göç yolları ve beyazlaşan mercan resiflerinden bahsediyordu ve balinanın anlattıklarını dinlerken, küresel ısınma ve gezegen üzerindeki etkileri hakkında daha fazla bilgi edindi.

"Küresel ısınmayı durdurmak için insanlar olarak yapabileceğimiz bir şey var mı?"

"Elbette var! Daha az kömür, petrol ve gaz kullanarak; bunların yerine rüzgar ve güneşi kullanarak enerjinizi üretebilirsiniz. Bu şekilde, Dünya'yı herkes için rahat yaşanılabilir bir yer haline getirebilirsiniz! Aksi takdirde, sıcaklık artmaya devam ederse, benim türüm ve birçok başka tür bu gezegende uzun süre hayatta kalamayacak.

Kuvvetli bir kuyruk hareketiyle, fin balinası Akdeniz'in karanlık sularına daldı. Sofia orada kaldı, geminin penceresinden dışarı bakarak balinanın sözlerini düşünüyordu, ta ki gözleri ağırlaşana kadar ve derin bir uykuya dalana kadar.

Ertesi sabah, Sofia heyecanla uyandı ve gemide annesini aramaya çıktı. Balina ile karşılaşmasını ve öğrendiklerini annesine anlattı. İklim değişikliği ve küresel ısınma hakkında her şeyi anlatarak, neler yapılabileceğini sürekli soruyordu. .

Annesi, Sofia'nın anlattıklarını dikkatle dinledi ve küçük kızının doğal yaşam alanımıza karşı bu kadar duyarlı ve sorumluluk sahibi olmasından dolayı gururlandı. Annesi, yaptığı işin tam da bu olduğunu açıkladı. Deniz yaşamını ve iklim değişikliğiyle ilgili sorunları incelediklerini ve çözümler aradıklarını anlattı.

Sofia'nın gözleri, annesinin işinden bahsederken yeni bir kararlılıkla parladı. İçinde güçlü bir ilham dalgası hissetti; yaklaşan küresel ısınma tehdidine karşı harekete geçme arzusu yandı.

Annesiyle yaptığı konuşmanın ardından Sofia, saatlerini kitaplar, makaleler ve iklim değişikliğiyle ilgili belgeselleri inceleyerek geçirdi. Küresel ısınmanın nedenlerini ve etkilerini anlamaya, yenilenebilir enerji kaynakları ve sürdürülebilir uygulamalar gibi bu sorunu çözmeye yardımcı olabilecek yöntemleri öğrenmeye başladı.

Bilgiyle ve çevre koruma konusunda güçlü bir tutkuyla donanmış olan Sofia, hayatında değişiklikler yapmaya karar verdi. Karbon ayak izini azaltmak için basit yollarla işe başladı. Örneğin, araba yerine yürüdü ya da bisikletini kullandı, kullanılmayan ışıkları ve elektrikli cihazları kapattı, ayrıca yiyecek israfını azaltmak ve yerel ürünleri desteklemek amacıyla arka bahçelerine küçük bir sebze bahçesi kurdu.

Ama Sofia bunlarla yetinmedi. Arkadaşlarını ve okul arkadaşlarını bir araya getirdi, plaj temizleme kampanyaları dzenledi ve onlara gezegenimizi korumanın hepimizin ortak sorumluluğu olduğunu anlattı.

Sofia, bir fark yaratmaya başlamıştı ve hem kendisi hem de annesi hiç olmadığı kadar gururluydu.

3

Bir Araştırmacı Doğuyor

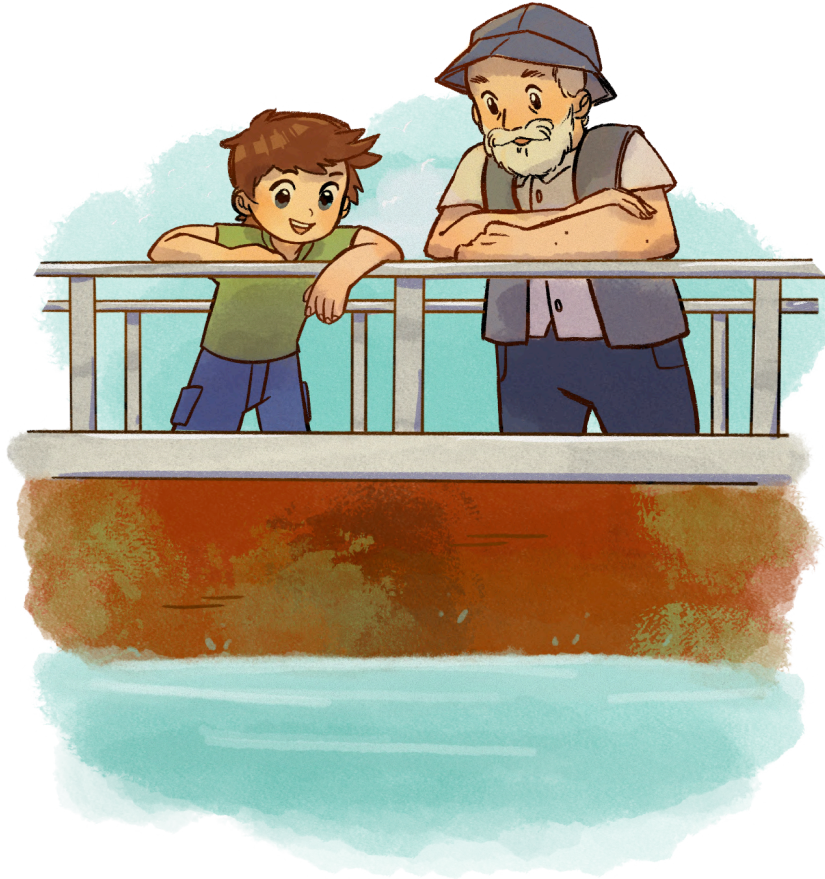
Marina Thalassini

On yaşında bir çocuk olan Giorgis, Ege'de küçük bir adada yaşıyordu. Yaz aylarında ada turist akınına uğrardı. Apollon Tapınağı'nın kalıntıları, beyaz şapeller, kumlu plajlar, kristal berraklığında sular ve lezzetli, uygun fiyatlı yemekler dünyanın her köşesinden ziyaretçi çekiyordu. Giorgis, internet sayesinde turistlerle mükemmel bir şekilde iletişim kurabildiği için ailesinin işlettiği restoranda da onlara yardım ediyordu.

Yaz sonunda deniz artık sakinleşmişti. Kuzeyden esen güçlü meltem rüzgarları artık dinmişti ve gökyüzü ile denizin buluştuğu ufukta sonsuz bir mavi uzanıyordu. Akşamları Giorgis, büyükbabasının teknesinin yanaştığı iskeleye gider ve onu, adanın her yerinde tanınan Kaptan Gerasimos'a saygılarını sunarcasına, bir denizciymiş gibi selamlardı. Giorgis'in büyükbabası neredeyse tüm hayatını denizde geçirmişti. Kaptan Gerasimos bir daha geri dönmek üzere son yolculuğuna çıktığında Giorgis henüz çok küçüktü. Büyükbabasının denize huzur içinde baktığını ve sık sık iç çektiğini hatırlıyordu. Bir keresinde büyükbabasına büyük bir inançla şöyle söylemişti:

"Büyükbaba, denizi seviyorum! Ben de senin gibi bir kaptan olmak istiyorum! Dünyanın tüm denizlerine yelken açmak istiyorum!". Büyükbabasının, denizci olmaktansa karada kalmasını isteyen ailesiyle olan anlaşmazlığında ona destek olmasını umuyordu.

"Giorgis, mavi gözlerinde koca bir okyanus görüyorum! Umarım denizin derinliklerini keşfedersin! Ancak o zaman sana ihtiyacı olduğunda ona yardım edebilirsin," dedi büyükbabası saçlarını nazikçe okşayarak.

"Ne demek istiyorsun büyükbaba? Tüm denizin tek bir kişiden ne gibi bir yardıma ihtiyacı olabilir ki?" diye sordu Giorgis, büyükbabasının tuhaf sözleri karşısında şaşkına dönerek.

"Anlamanın zamanı gelecek, Giorgis," diye cevap verdi büyükbabası, başka bir açıklama yapmadan.

Bir gün, Giorgis yüzerken, su üzerinde yüzen beyaz ve kahverengi çok fazla köpük fark etti, ancak daha derinlerde deniz, kristal berraklığında. Zaman geçtikçe köpük arttı ve insanlar suyun temiz olmadığını düşünerek yüzmeye tereddüt ettiler. Giorgis ailesinin restoranına döndü ve plajda olanları anlattı.

"Merak etme Giorgis, kaybolması uzun sürmeyecek," diye rahatlattı onu annesi, yemeğini bölmeden.

"Bu ilk değil, Giorgis. Nasıl ve neden olduğunu bilmiyorum ama eminim ki yarın deniz yine cam gibi berrak olacak," diye ekledi babası umursamazca, hatta ona bunu unutmamasını bile öğütledi. Ama Giorgis ne olursa olsun bilmek istiyordu.

Okul hala kapalı olduğu için internetten bilgi aradı ancak bilimsel terimlerin çoğunu anlamadı. Kısa süre sonra pes etti, hüsrana uğradı ve sorusu cevapsız kaldı. Köy meydanına arkadaşlarıyla buluşmaya gitti, futbol oynamak ona hem denizi hem de köpüğü unutturmuştu.

Birkaç gün sonra Giorgis, iskeleye her zamankinden farklı bir geminin yanaştığını fark etti. Ona yaklaştı ve "Araştırma Gemisi" tabelasını okudu.

"Bu ne anlama geliyor?" diye merak etti ve bir süre gemiyi incelemeye devam etti. Büyük değildi ve güvertesinde garip aletler vardı.

"Merhaba! Ben Gerasimos ve bu da geminin araştırma ekibi. Bir araştırma gemisine daha yakından bakmak ister misiniz?" diye sordu gemiden bir adam nazikçe.

"Merhaba. Adım Giorgis. Çok isterim! Ben de soru sorsam sorun olur mu?" Giorgis tereddütle cevap verdi, çünkü ilk kez bir gemiyi gezmeye davet edilmişti.

"Bir şey değil! Tüm sorularınızı yanıtlamaktan mutluluk duyarım," diye yanıtladı araştırmacı nazikçe. Giorgis merakla gemiye çıktı ve Gerasimos gemi turuna kaptan köşkünden başladı. Kaptan köşkünün merkezinde küçük bir tekerlek ve yanında çeşitli ekranlar, düğmeler, ışıklar ve pusulalar vardı.

"Ne kadar havalı!" diye bağırdı Giorgis etkilenerek.

"Kaptan buradan gemiyi yönetiyor. Geminin rotası için emirler veriyor, radarı ve pusulayı izliyor ve denizde uzak mesafeleri görmek için dürbün kullanıyor," diye açıkladı Gerasimos, kaptan köşkünden çeşitli makineler ve

birkaç bilgisayarla dolu başka bir odaya geçerken. Geminin yelken açtığı yerleri ve deniz derinliklerini gösteren deniz haritaları, ölçüm aletleriyle birlikte odanın merkezindeki masaya yayılmıştı.

"Bu makineler de ne?" diye sordu Giorgis.

"Onlar deniz tabanını ve okyanus akıntılarını izlemek için kullanılan araçlar," diye yanıtladı araştırmacı, sanki soruyu bekliyormuş gibi.

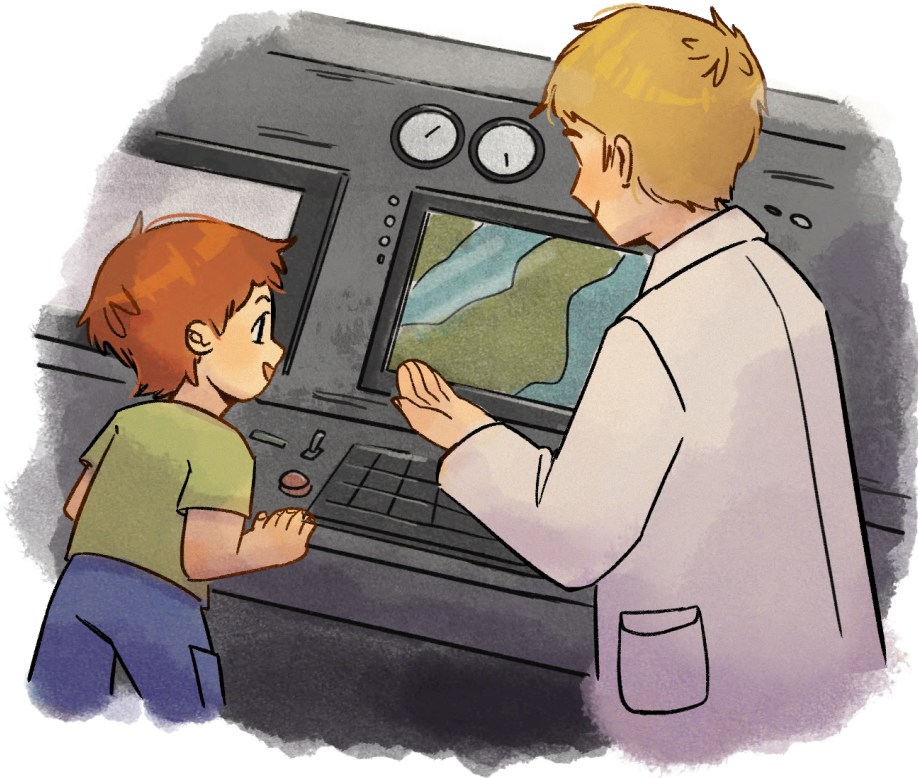
"Yani deniz tabanını görebiliyor musunuz?"

"Sadece görmekle kalmıyoruz, aynı zamanda tüm özelliklerini kaydediyoruz. Bu, keşfettiğimiz her denizde deniz tabanının arazisini haritaladığımız ve ayrıca farklı derinliklerdeki akıntıları ölçtüğümüz anlamına gelir. Bu ekrandaki bu resimlere bakın. Bütün bu çizgiler su altı dağlarını ve hendeklerini temsil ediyor."

"Ve bu karmaşık çizgiler deniz akıntıları mı?" diye sordu Giorgis.

"Kesinlikle, Giorgis! Daha sonra tüm araştırma verilerini uydular aracılığıyla doğrudan araştırma merkezimize gönderiyoruz!" diye yanıtladı araştırmacı, turun gidişatından memnundu.

Gerasimos ve çocuk daha sonra geminin alt güvertesine çıkan bir merdivenden indiler. Kırmızı, metal bir kapı açarak, araştırmacıların deniz ortamını inceledikleri laboratuvarlarına girdiler. Tezgahlar, irili ufaklı tüpler, çeşitli boyutlarda sayısız şişe, mataralar, flakonlar, alet ve ekipmanlarla dolu raflar her yerdeydi.

"Biz buna ıslak laboratuvar diyoruz. Denizden çıkan tüm örnekleri burada inceliyoruz. Deniz organizmalarını kumdan ve diğer malzemelerden ayırıyoruz, sonra onları sınıflandırıyoruz. Hayvan organizmalarını diğerlerinden ayırdıktan sonra, balık, deniz kabuğu, denizyıldızı, yengeç, karides vb. olarak, her birini kategorize ederiz. Çıplak gözle göremediğimiz çok küçük organizmalar, onları stereoskop altında gözlemlediğimiz başka bir alana götürülür. Gel, sana göstereyim" dedi ve onu stereoskoplu bitişik bir odaya götürdü.

"Yaşıyorlar, Bay Gerasimos! Küçük canavarlara benziyorlar!" diye haykırdı Giorgis, özel bir mercekten bir damla deniz suyundaki mikroskobik yaratıklara bakarken.

"Biz onlara plankton diyoruz! Bu mikroskobik organizmalar denizde milyarlarca yıl sürükleniyor ve balinalar ve balıklar için değerli yiyecekler sağlıyor" dedi.

"Benimle gel! Seni daha da heyecanlandıracak bir şey göstereceğim!" dedi araştırmacı ve dar bir koridorda yürüdükten sonra arka güverteye çıktılar. Giorgis, birçok anteni, spot ışığı ve uzun bir metal kolu olan bir denizaltı robotunu görünce suskun kaldı.

"Bir su altı robotu! Ne kadar derine iner? Siz mi işletiyorsunuz Bay Gerasimos?" diye sordu Giorgis nefes almadan.

"Bu robot denizaltı gemiden kontrol ediliyor. Gemide herhangi bir araştırmacı olmadan 1.000 metre derinliğe kadar dalış yapar. Metal kolu, deniz tabanından küçük kayaları ve organizmaları alır ve çalışma için gemiye getirir. Araştırmacılar, kameralarıyla, robot deniz tabanında hareket ederken geminin ekranlarında deniz ortamını izliyor ve ışığın ulaşamadığı derin sulardaki deniz yaşamını kaydediyor" dedi.

"Bay Gerasimos, büyüyünce bir bilim insanı olacağım! Tıpkı sizin gibi denizin derinliklerini böyle bir robotla keşfedeceğim!" diye kararlılıkla açıkladı Giorgis.

"Bunu senin için içtenlikle diliyorum, Giorgis! Hala keşfedilecek çok şey var! İnsanlık, evren hakkında okyanusların derinliklerinden çok daha fazlasını biliyor!" dedi araştırmacı, geminin çıkışına doğru ilerlerken.

Sonra Giorgis denizdeki köpüğü hatırladı ve gördüklerini Gerasimos'a anlattı.

"Plajlarda oluşan köpük, Giorgis, çeşitli faktörlerden kaynaklanıyor. Çoğu zaman, daha önce stereoskopun altında gördüğün mikroskobik yaratıklar yüzünden..." Gerasimos bilerek durdu.

"Planktonun içinde!" Giorgis hemen cevap verdi.

"Aferin Giorgis! Yılın belirli zamanlarında nüfusları o kadar artar ki, bu mikroorganizmalar öldüğünde denizdeki diğer parçacıklarla birleşerek köpük

olarak görünürler ve daha sonra deniz akıntıları ve dalgalar tarafından hem yakın hem de uzak sahillere taşınırlar.

"Yani kötü bir şey değil. Endişelenmeden yüzebiliriz!"

"Her zaman değil! Bazen bu köpük, insanların denize attığı kirletici maddelerden kaynaklanabilir. Bu maddeler, sonunda akıntılar tarafından kıyıya taşınan köpüğe dönüşür.

"Çok teşekkür ederim Bay Gerasimos! Bugün hayatımın en önemli günüydü!" dedi Giorgis, Gerasimos'a sevinçle sarıldı.

"Denizi gözlemlemekten asla vazgeçme, Giorgis!" dedi Gerasimos, duygusal bir şekilde."Deniz organizmalarının güzel resimlerini içeren bu küçük kitabı al, böylece onları tanıyabilirsin. Gemiye yaptığın ziyareti hatırlamak için bir hediye. Bu da e-posta adresimin bulunduğu kartım, böylece gelecekte seni şaşırtan her şeyi bana sorabilirsin".

Giorgis, birkaç saat içinde üssüne doğru yola çıkacak olan gemiden aceleyle indi. İskeleden uzaklaşırken büyükbabasının sözlerini hatırladı ve kitabı sıkıca kavradı. Bir deniz bilimcisi olacaktı ve bu düşünceyle mutlu bir şekilde ıslık çalarak rüzgâr gibi koştu. Ailesine ve arkadaşlarına gördüğü, duyduğu ve öğrendiği her şeyi büyük bir hevesle anlatacaktı.

4

İki Kelebek Gibi

Gaspere Benenati

Her gün olduğu gibi Leila okul servisinden indi ve bana sarıldı. Hemen ardından Nadia da indi.

Nadia ve Leila, yıllar önce anaokulunda tanıştıklarından beri sınıf arkadaşlarıydılar ve o zamandan beri ayrılmaz iki arkadaş olmuşlardı.

Onlara okul günlerinin nasıl geçtiğini sordum.

Leila, “İyi,” diye yanıtladı. Ama artık onun ne zaman gerçekten iyi olduğunu ve ne zaman bir düşüncenin kafasını kurcaladığını anlayabiliyordum.

Eve gitmek için parkın içinden geçen yolu seçtik. Yan yana yürüdük ve çeşitli sorular sorarak Leila’yı rahatsız eden şeyin ne olduğunu anlamaya çalıştım.

Israrım karşısında Leila önce sırrını paylaşmakta kararsız bir şekilde bana baktı, sonra içini çekti ve anlatmaya başladı: “Öğretmen, her hücremizin içinde DNA olduğunu açıkladı.

DNA, hücrenin, dokuların ve organların nasıl oluşturulacağını anlatan bir yönerge kitabı gibi okunur. Yani kısaca, her insanın bedeninin nasıl inşa edileceğini anlatır.” Öğretmen şöyle devam etti: “Okunan yönergelere gen denir ve genler aynı zamanda bize geçmişimiz hakkında da bilgi verir.”

Sonra bana işaret ederek dedi ki: “Leila’nın açık teni, kızıl saçları ve mavi gözleri olduğu için, belki de çok eski zamanlarda Normandiyalı ataları vardı. Bu özellikler, daha çok Kuzey Avrupa’dan gelen insanlarda yaygındır.

Öte yandan Nadia'nın koyu gözleri ve kıvrıkcık siyah saçları olması, onun Arap ataları olabileceğini düşündürüyor.”

Leila'ya biraz tuhaf baktım. Bu konuşmada onu rahatsız eden şeyin ne olabileceğini anlayamamıştım.

Leila bana bakarak, “Nadia ve benim hep aynı olduğumuzu düşünürdüm. DNA'mızın farklı hikayeler anlatmasını sevmiyorum,” dedi. Artık onu rahatsız eden şeyi anlamıştım.

İki küçük kıza bakıp beni takip etmelerini söyledim.

Onlara bir dut ağacının yapraklarının altında sarı bir tırtıl ve bir kiraz ağacının yapraklarının altında kırmızı bir tırtıl gösterdim.

Açıkladım: “Görüyor musunuz? Bu iki tırtıl farklı, DNA'ları her iki tırtıldan da bir koza yapmalarını isteyecek.

Süreç aynı olacak ama kozadan çok farklı iki kelebek çıkacak: biri turuncu, diğeri ise mavi. Ama işte asıl güzellik bu: tüm kelebekler, çiçekler, hayvanlar ya da insanlar aynı renkte olsaydı ne kadar sıkıcı olurdu, bir düşünün!

Kelebekler kozadan çıktıklarında, onları kelebek yapan şeyin ne olduğu önemli olmayacak: çiçekten çiçeğe uçup kendi hayatlarını yaşayacaklar. Kelebeklerin DNA'larından miras aldıkları, onlara şekillerini ve renklerini verecek; ama ne olmak istedikleri yalnızca kendilerine bağı olacak.”

Leila, Nadia'ya bakıp gülümsedi. Artık, birbirlerinin zıttı gibi görünseler de ve ataları farklı yerlerden gelmiş olsa bile bunun kim olduklarını tanımlamadığını anlamıştı.

Nadia, Leila'ya bakıp meydan okurcasına “Çardağa önce varan kazanır!” dedi.

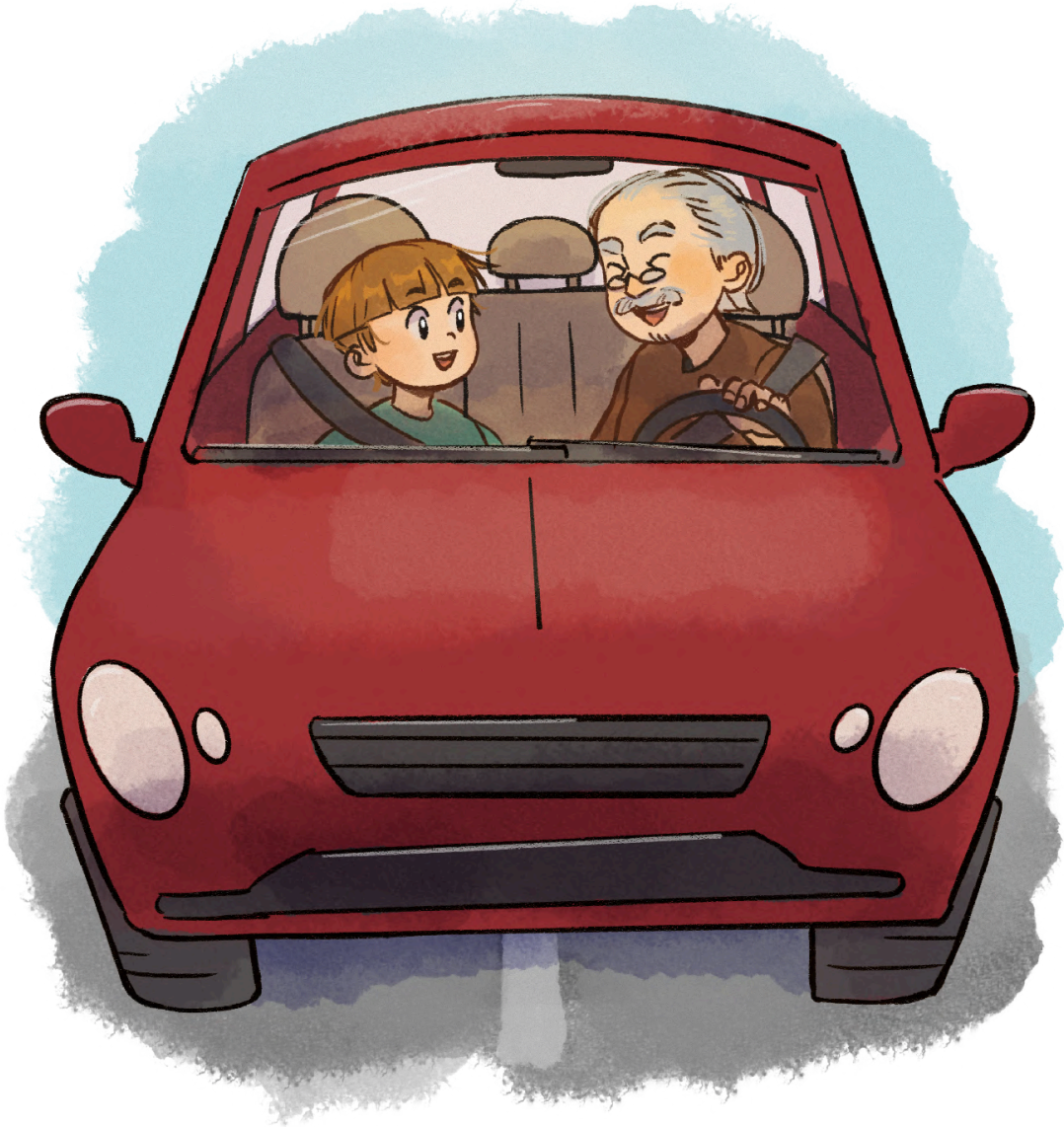
İki küçük kız parkın ortasındaki eski yapıya doğru hızla koştu. Yapı, Norman stili sivri bir kemerden oluşuyor ve üzerinde Arap-Norman mimarisine özgü pembe bir Arap kubbesi yükseliyordu. Bir bankta otururken, Akdeniz'in ortasındaki bu adaya ne kadar çok insanın geldiğini, geçerken izler bırakıp bu izleri anıtlarımızda, kültürümüzde ve genlerimizde nasıl birleştirdiğini düşünmeden edemedim.

Ne büyük bir zenginlik...

5

Arayan Bulur

Marco Zaccari

“Haydi, haydi, bana o park oyunu oynat!” diye bağırdı Gigi, dedesinin küçük arabasıyla tarihi merkeze yaklaşırken ona bakarak.

“Peki, peki, sihri tekrar yapacağım... Sadece izle... Bir saniye daha... İşte burası benim için bir park yeri!”

“Ama Dede! Gerçekten bir sihirbazsın! Her zaman hemen buluyorsun, ama nasıl yapıyorsun, ben de öğrenmek istiyorum!”

“Eheheh” dedi dede, torununun hayranlığına gülerek. “Bu çok eski bir sır, sadece birkaç kişinin bildiği bir şey. Şimdi öğrenmeye yetecek kadar büyüdüğünü biliyor musun?”

Gigi'nin gözleri saf bir heyecanla doldu, “Ben de senin sihri yapmak istiyorum!”

“Tamam, ama bir şartla.” dedi dede, arabayı kapatıp ciddi ve biraz da gülümseyen bir ifadeyle torununa bakarak. “Bu bir sorumluluk gerektiriyor. Şimdi bakalım... Karşılığında en sevdiğin oyuncaklarından birini bana vereceksin.”

Gigi biraz üzülmüş gibi göründü ve dedesi bunun önemli bir sır olduğunu, eğer Gigi öğrenmek istiyorsa, karşılığında bir şey vermesinin iyi olacağını açıkladı.

O akşam, Gigi büyük bir kutuyu dikkatlice karıştırıp, eski ama çok değer verdiği ve biraz yıpranmış bir oyuncak seçti ve ertesi gün dedesine vereceğini söyledi.

“Peki, şimdi sihir yapma sırrını öğrenmek istiyorum.”

Dede gülümsedi, oyuncacı aldı ve neredeyse şaka yapar bir tonla «Çok güzel. Artık sen de bu sırrı bilen az sayıdaki kişiden birisin. Şunu bilmelisin ki... Çok, çok, çok yoğun bir şekilde düşündüğün her şey, gerçek olur!»

Küçük Gigi kaşlarını çattı, kafası oldukça karışmış görünüyordu. Dede fark etti ve devam etti: “Gerçekten, ben tam olarak park yeri bulmak için bunu yapıyorum: Çok yoğun bir şekilde düşünüyorum ve bam, buluyorum! Buna inanıyor musun? Kendin dene: Mesela yarın gün boyu dostluğu düşün ve eminim kalp şeklinde birçok şey bulacaksın. Ama bunu çok yoğun bir şekilde düşünmelisin ve en önemlisi bu eski sırrı kimseye açıklamamalıydın, lütfen.”

Dedesini fazlasıyla her şeyi bildiğini düşünüyor gibiydi; ertesi gün Gigi, kalp şeklinde birçok taş ve yaprak buldu, buna inanmadı, daha çok düşündükçe daha fazla şey buluyordu: Kağıt parçaları, birkaç kalp şeklinde konfeti, hatta bir şekerleme ambalajı.

Gigi bu harika keşfinden o kadar çok heyecanlandı ki, olabildiğince çok eşyayı eve götürmek için küçük şortunun ceplerine doldurdu.

O akşam Gigi, yatakta özel koleksiyonunu düzenleyip hayranlıkla incelerken, annesi içeri girdi, bir süre gözlemledikten sonra sordu: “Tüm bu

taşları, yaprakları ve kağıtları ne yapacaksın?”

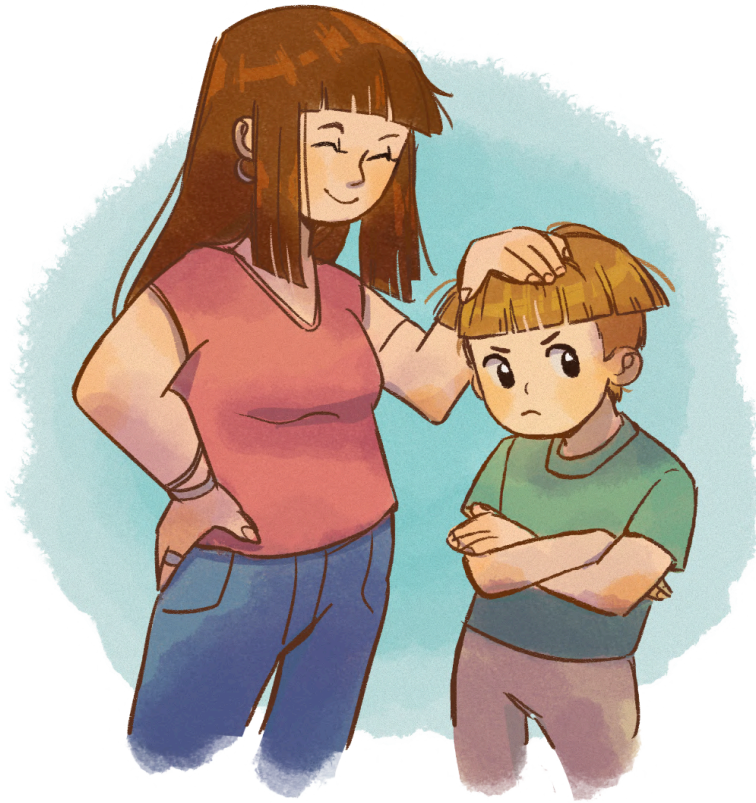
Gigi heyecanını tutamayarak haberi sızdırdı: “Anne, kimseye söylememelisin, söz ver! Dedem bana, bir şeyi çok düşünürsem, bulacağımı öğretti, tıpkı park yerleriyle yaptığı gibi. Bugün ne kadar kalp şeklinde taş bulduğuma bak! Bu, gerçekten iyi düşündüğüm anlamına geliyor!”

Anne kahkahalarla güldü, bu kahkaha hem eğlenceli hem de şefkatliydi. “Deden çok iyi bir şakacı, ama seninle eğlendiğini göremiyor musun?”

Gigi şaşkın bir şekilde bakakaldı, neden annesinin böyle söylediğini anlamıyordu, o kadar açık kanıt varken; yatakta düzenlenmiş özel koleksiyonu gözler önündeydi.

“Görüyorsun ya, canım,” diye açıklamaya başladı anne, Gigi’nin kafasını okşayarak ve anlayışla gülümseyerek, “Bu küçük kutunun içindeki zihnimiz tüm taşları sayamaz, yalnızca ilgimizi çekenleri gösterir. Bazıları 'beyin istatistiksel değildir' der ama bunu ileride öğreneceksin; şimdilik bil ki biz böyleyiz. Bak, bir dene; yarın bir rengi yoğun şekilde düşün, ama aynı zamanda o renkte olmayan tüm nesnelere saymaya çalış. Dene ve sonra bana anlat.”

Ve ertesi gün, annesinin tavsiyesiyle, Gigi mümkün olduğunca sarıyı düşünmeye başladı, küçük çiçekler, kağıtlar ve başka sarı objeler topladı, ama gözüne çarpan tüm diğer objeleri de dikkatlice saymaya çalıştı.

Eve vardığında hemen koşarak annesine haber verdi: “Anne, haklıydın! 47 sarı şey topladım ama en az 200 başka renk gördüm, sonra durdum! Dedemi görünce bunu ona anlatacağım!”

Ve böylece Gigi, bir sonraki görüşmesinde dedesiyle karşılaştığında, alay edildiğini hissederek, ona sitem etti ve oyuncasını geri istedi. Dede, gülümseyerek, torununa bakarak, hiç bir şey söylemeden başını salladı ve diğer odaya gitti.

“İşte, bu senin için.”

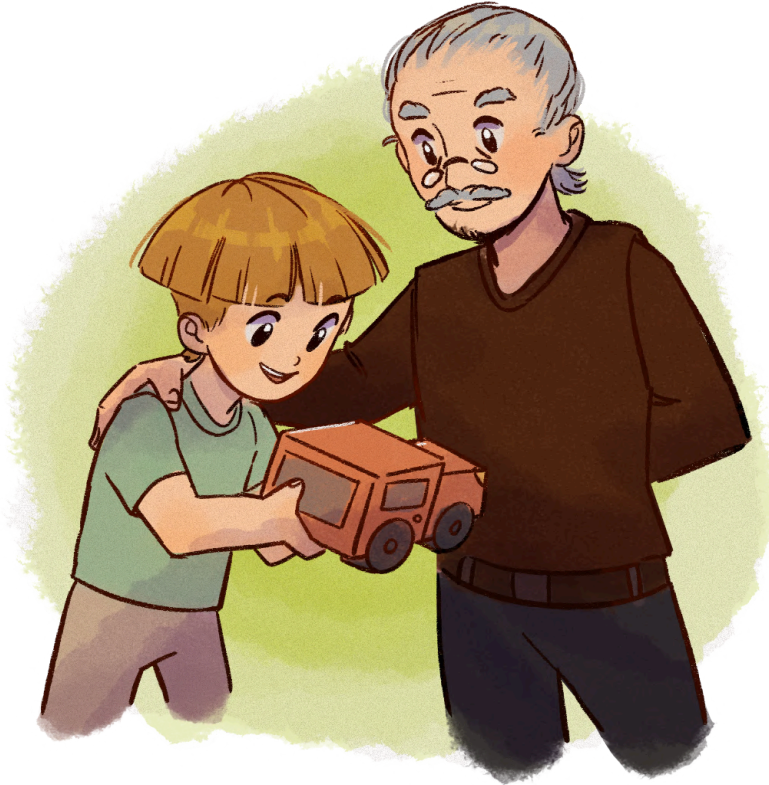
Gigi, paketi açtığında, eski oyuncasının aynısı olan yeni bir oyuncak araba buldu. Dede, oyuncasının kırıldığını fark etmiş ve onarılamayacağını anlayınca, köydeki küçük bir dükkanın raflarından bir tane almıştı.

“Annen haklı,” dedi Dede, “Sana söylediği her şey doğru. Gerçekten, biz hiçbir şey icat etmiyoruz; sadece aradığımız şeyi buluyoruz.”

“Yani sihir yok mu, dede?” diye sordu Gigi, yeni oyuncak arabasından mutlu ama aynı zamandahayal kırıklığına uğramış bir şekilde.

“Sihir var. Ve buna inanmalısın çünkü sihir tam olarak neyi bulmak istediğimize karar vermekte gizlidir. Sadece iyi şeyleri aramayı öğren, Gigi.”

Otuz yıl geçti, bugün Gigi yetişkin oldu, harika bir ailesi var ve boş zamanlarında mükemmel mantarlar yetiştiriyor. Sepetini her dolduruşunda ise ona şaka yapan dedesini tatlılıkla ve minnettarlıkla hatırlıyor.

6

Deniz Koruyucuları

Sonia Revelo Prieto

İspanya'nın küçük bir sahil kasabasında, Ivet adında genç bir kız yaşıyordu. Saçları uzun ve kahverengiydi; her zaman açık bırakırdı. Kahverengi gözleri ise bitmek bilmeyen merakını yansıttı. Ivet çok maceraperest biriydi ve doğayı, hayvanları severdi. Her gün sahile gider, kayaların arasında keşfe çıkar, oyun oynardı; orada kendini mutlu ve özgür hissedirdi.

Bir yaz, sahil turistlerle dolup taşdı. Bu kadar çok insan görmek heyecan vericiydi, ama Ivet, sahilin kirlenmeye başladığını fark etti. Kumların üzerinde yiyecek ambalajları, plastik şişeler ve başka atıklar vardı. Eskiden güzel olan sahil artık kirli ve üzgün görünüyordu. Ivet, denizin ve orada yaşayan canlıların sağlığı konusunda endişelenmeye başladı.

Bir gün, sahilde deniz kabukları toplarken diğerlerinden farklı, parlak bir deniz kabuğu buldu. Ona dokunduğunda hafif bir titreşim hissetti ve bir anda deniz kabuğu hafifçe parlamaya başladı. Merakla kabuğu kulağına yaklaştırdı ve yumuşak bir ses duydu: “Merhaba, Ivet. Ben Nereida, denizin kadim ruhu ve tüm deniz canlılarının koruyucusuyum. Görevim okyanusa bakmak, ancak tüm bu kirlilik nedeniyle işim giderek zorlaştı. Denizleri seven ve korumak isteyen senin gibi insanlara ihtiyacım var. Bu sihirli deniz kabuğu, deniz hayvanlarıyla iletişim kurmanı sağlayacak.”

Ivet, hem heyecanlanarak hem de biraz korkarak cevap verdi:

“Merhaba, Nereida! Gerçekten deniz hayvanlarıyla konuşabilir miyim?”
Nereida onayladı:

“Evet, Ivet. Onların yardıma ihtiyacınız var. Kirlilik, yaşam alanlarını mahvediyor. Plastikler ve atıklar yaşam alanlarına sızıyor. Denizleri kurtarmamıza yardımcı olur musun?”

Hiç tereddüt etmeden Ivet kabul etti ve muhteşem macerasına başladı. Deniz kabuğunu boynuna astı ve denize daldı. Kısa bir süre sonra, bir ahtapot olan Triton, bir kaplumbağa olan Galatea ve bir deniz aslanı olan Nautilus etrafında toplandılar. Her biri, atıkların ve plastiklerin evlerini nasıl mahvettiğini anlattı.

Triton, bilge ve eğlenceli bir ahtapottu. Plastik poşetlerin, onun ve diğer ahtapotların yiyeceği olan denizanasına benzediğini açıkladı. “Poşetler dokunaçlarıma dolanıyor ve gerçek yiyecek ile çöpü ayırt edemiyoruz. Üstelik onları yediğimizde hastalanıyoruz,” dedi Triton, endişeli bir ifadeyle.

Altın kabuklu ve parlak gözlü bir kaplumbağa olan Galatea, terk edilmiş balıkçı ağlarının kaplumbağaları nasıl tuzağa düşürdüğünü ve ağır yaralanmalara sebep olduğunu anlattı.

“Bir yaz, bir ağ beni tamamen sarmıştı. Korkunç bir durumdu,” dedi Galatea. “Pek çok kaplumbağa, kurtarıma şansı bile bulamıyor. Bu ağlar ve diğer plastikler, yüzgeçlerimizi kesebiliyor veya yüzmemizi zorlaştırıyor.”

Kocaman yürekli bir deniz aslanı olan Nautilus, plastiklerin küçük balıkları nasıl tuzağa düşürdüğünü ve mercan resiflerine nasıl zarar verdiğini anlattı. “İlk kez bir plastik parçasının mercana sıkıştığını gördüğümde, yeni bir tür olduğunu sanmışım. Ama kısa sürede, ona zarar verdiğini anladım. Plastikler, mercanları boğarak onların büyümesini engelliyor ve birçok deniz hayvanına barınak sağlamalarını önüyor,” dedi Nautilus.

Hayvanların hikayelerini dinledikten sonra, Ivet hemen harekete geçmeye karar verdi. Arkadaşlarını ve ailesini topladı. Bir sahil temizliği ve kasabada bir farkındalık kampanyası düzenlemeye karar verdiler.

Temizlikten önce, Ivet ve büyükannesi Isabel, kasabadaki çocuklar için küçük bir atölye düzenlediler. Çocuklara, bir parça plastiği suya koyarak onun nasıl yüzdüğünü ve deniz hayvanları için neden tehlikeli olduğunu gösterdiler. Ayrıca, eski bir şişeyi rendeleyerek mikroplastiklerin nasıl oluştuğunu gösterdiler. Çocuklar, bu kadar küçük bir şeyin nasıl bu kadar zararlı olabildiğine şaşırdılar.

Temizlik kampanyasında, Ivet ve arkadaşları birçok dilde tabelalar astılar. Tabelalarda şöyle yazıyordu: “Deniz koruyucusu ol! Çöpünü topla, denizin parlamasına izin ver!” Ivet ve arkadaşları turistlerle konuşarak, eylemlerinin

denizi ve canlılarını nasıl etkileyebileceğini anlattılar.

Çalışmaya başlamadan önce İvet bir şarkı uydurdu ve herkes onu söyleyerek çalıştı:

*Temiz bir sahil, daha fazlası yok,
Sadece su vurur kumlara çok.
Plastik kalmayacak,
Deniz harika olacak.
Balıkları ve kaplumbağaları yaşatacağız,
Zorlukları aşacağız.
Bu ellerimle yardım edeceğim,
Denizi parlatacağım.*

Temizlik günü geldiğinde İvet, arkadaşları ve birçok gönüllü, sahilden yığınla çöp topladılar. Deniz hayvanları, suyun içinden onları minnetle izliyordu. Triton, kayaların arasındaki plastikleri bulmalarına yardımcı oldu, Galatea en çok zarar gören yerleri işaret etti ve Nautilus çocuklara neşe kattı.

İvet ve arkadaşları çalışırken, Triton işleri biraz neşelendirmek için bir oyun oynamaya karar verdi. Büyük bir kayanın arkasına saklandı ve herkes işe odaklandığında birden ortaya çıkıp dokunaçlarıyla su püskürterek İvet ve arkadaşlarını ıslattı.

“Triton!” diye bağırdı Ivet, gülerek. “Bizi sırsıklam ettin!”

Herkes kahkaha attı ve Triton’un püskürttüğü sulardan kaçmaya çalışırken zıplamaya başladı.

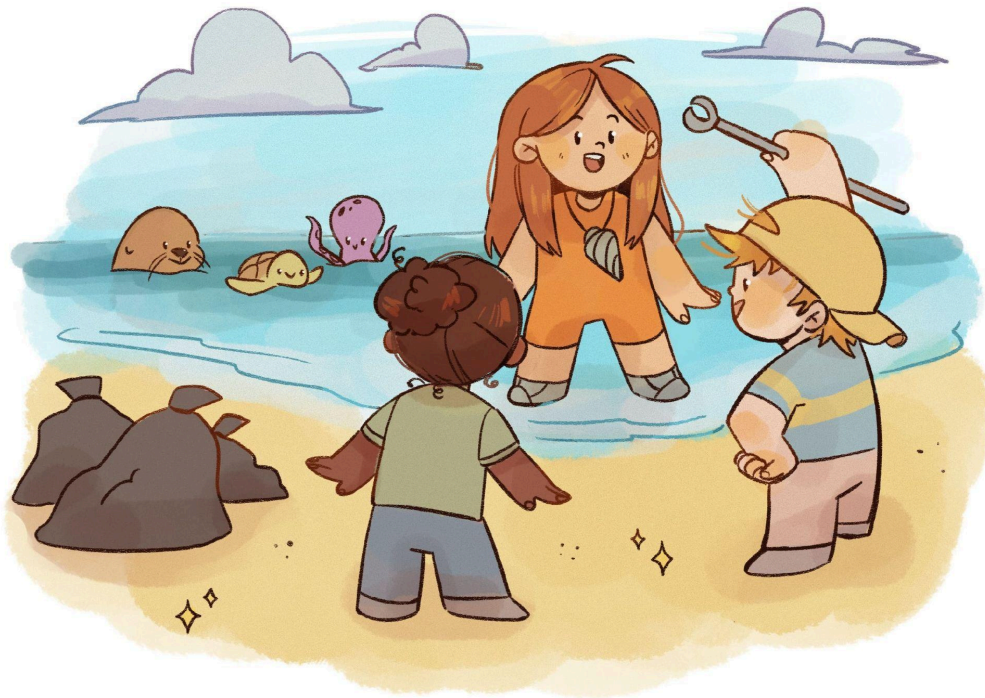
“Sadece sizi serinletmek ve temizliği daha eğlenceli hale getirmek istedim!” dedi Triton, muzip bir gülümsemeye.

“Bunu başardın!” dedi çocuklardan biri, gülerek Triton'a su sıçrattı.

İşleri zorlaşınca, Ivet boynundaki deniz kabuğunun titreştiğini fark etti. Nereida yumuşak bir sesle konuştu: “Akdeniz'de 17.000'den fazla tür var, biliyor musun? Bu büyük biyoçeşitlilik denizin sağlıklı kalması için çok önemli. Bilim insanları, birçok farklı türe sahip olmanın denizi dengede tuttuğunu buldular. Ancak kirlilik bunu tehlikeye atıyor. Denizi korumak için her küçük adım önemli. Harika iş çıkarıyorsunuz, deniz size minnettar.”

Yeni bir enerjiyle dolan Ivet ve ekibi, temizlik görevini tamamladılar. Temizlikten sonra Ivet ve gönüllüler, plastik kullanımını azaltma ve doğru şekilde geri dönüştürme hakkında topluma bilgi verdiler. Kasaba genelinde daha fazla tabela asarak herkesin denizi korumanın önemini hatırlamasını sağladılar.

Bu temizliğin yanı sıra, Ivet ve arkadaşları daha kalıcı çözümler geliştirmeye karar verdiler. Kasaba sakinlerinin yardımıyla sahilde plastikler, şişeler ve diğer atıklar için geri dönüşüm noktaları kurdular. Ayrıca yerel balıkçılar için biyolojik olarak çözünebilen ağlar kullanmaya başladılar. Bu ağlar suda çözünerek deniz hayvanlarına zarar vermiyordu.

Zamanla, kasaba sahili hem hayvanlar hem de insanlar için temiz ve güvenli bir yer haline geldi. Ivet, deniz arkadaşlarını ziyaret etmeye devam etti ve her zaman sihirli deniz kabuğunu yanında taşıdı. Denizlerin biyoçeşitliliği ve çevreyi korumanın önemi hakkında çok şey öğrendi.

Sahilin temiz ve hayvanların mutlu olduğunu görmek, Ivet'i gururlandırdı. Gerçek sihrin deniz kabuğunda değil, insanların iyilik yapma gücünde olduğunu anladı. Ivet, h sahili temizlemek ve insanlara denizleri korumanın önemini hatırlatmak amacıyla her yaz bir Deniz Günü düzenlemeyi önerdi. Zamanla, diğer sahil kasabaları da bu girişime katıldı ve Akdeniz kıyıları boyunca bir deniz koruyucuları ağı oluştu.

7

Mutsuz Olan Dünya

María Elena Carra Artero

Uzun zaman önce, gizemlerle dolu kadim bir kıtada, bilimin harikalarının doğanın sırlarında güçlerini sergilediği büyümlü bir yer vardı. Bu özel köşede, herkesin Küçük At Bilim İnsanları olarak tanıdığı, küçük ama parlak bir araştırmacı grubu yaşardı. Bu ayrılmaz dostlar, okulun laboratuvarını evleri haline getirmişlerdi; burada deney tüpleri ve mikroskoplar, deney kitapları ve saksı bitkileri aynı sahneyi paylaşıyordu. Ancak, bu küçük bilim insanlarını en çok farklı kılan şey yalnızca bilgileri değil, aynı zamanda en eski ve en sevgili dostları olan Dünya'ya duydukları sarsılmaz sevgiydi.

Dünya, onların daima yanlarında olmuş kadim bir dostuydu; onlar daha hiçbir şey hatırlayamayacak kadar küçükken bile oradaydı. Dünya cömert bir dosttu, her zaman gülümserdi ve onlara herkesin Atmosfer dediği temiz havasını, bitkilerin büyüyüp oyun oynayabileceği verimli topraklarını ve Küçük At Bilim İnsanları'nın yüzüp keşifler yaptığı Akdeniz'in berrak sularını sunardı. Laboratuvarda ve onun dışındaki yaşam, Dünya'nın koruyuculuğu ve sırdaşlığı sayesinde hep neşe ve macerayla doluydu.

Ancak, bir gün her şey değişti. Küçük At Bilim İnsanları garip bir şey fark etmeye başladılar. Daima gülen ve canlı olan Dünya, eskisi gibi gülümsemiyordu. Gözlerinde bir solgunluk, anlayamadıkları bir hüznü vardı. Endişelenen bilim insanları, bu durumu daha yakından incelemeye karar verdiler. Küçük beyaz önlüklerini giydiler, kurşun kalemlerini sivriltiler ve bir çember oluşturarak gördüklerini tartışmaya başladılar. Dünya mutsuzdu, bu da Küçük At Bilim İnsanları'nın kalplerini endişeyle dolduruyordu.

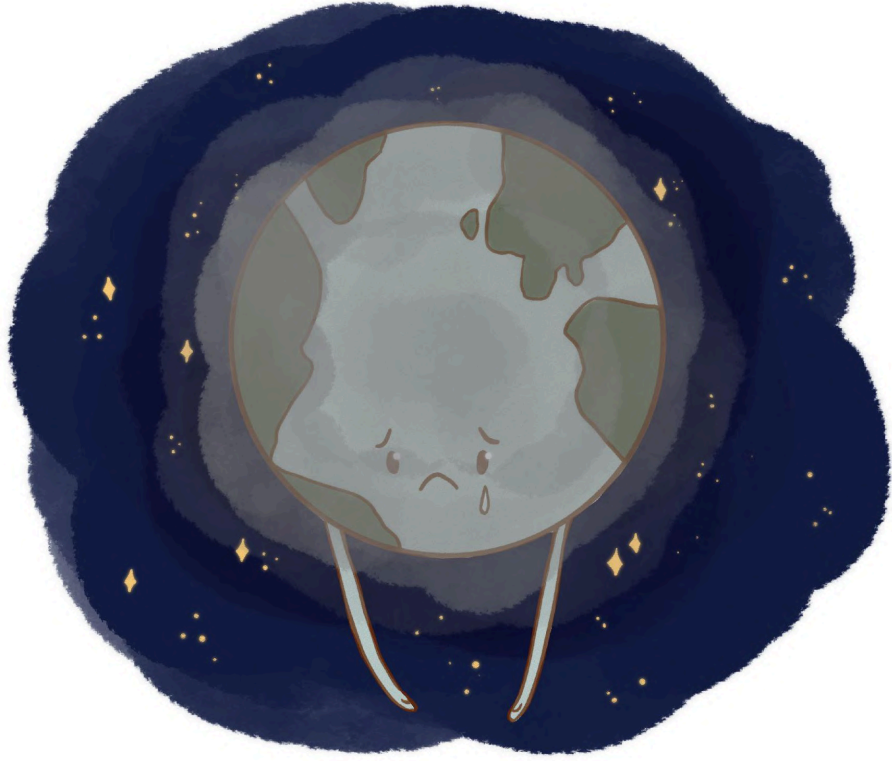
Dostlarına yardım etmeye kararlı olan küçük bilim insanları, Dünya'nın neler yaşadığını anlamanın en iyi yolunun ona doğrudan sormak olduğuna karar verdiler. Çok nazik bir şekilde yanına yaklaşp, yalnızca gerçek dostların sunabileceği sıcaklıkla şöyle dediler:

—Sevgili Dünya, neler olduğunu bizimle paylaşmak ister misin?

O zamana kadar acısını içinde saklamış olan Dünya, derin bir iç çekişle yanıt verdi. Dostlarının hüznünü fark etmiş olmalarından memnundu ama rahatsızlığının büyüklüğünden dolayı da bir o kadar üzgündü.

“Çok üzgünüm, çünkü hastayım,” diye itiraf etti Dünya, derinlerinden gelen bir sesle. “Her yerde çok fazla duman var ve nefes almakta zorlanıyorum.”

Dünya'nın sözleri, Küçük At Bilim İnsanları'nı tam anlamıyla sersemletti. Birkaç dakika boyunca her şey sessizdi; bu sessizliği yalnızca bir yaprağın hışırtısı veya rüzgârın esintisi bozabilirdi. Küçük bilim insanları etrafa yeni gözlerle bakarak durumun ciddiyetini anlamaya çalıştılar. İşte o zaman, bir zamanlar masmavi ve berrak olan havanın artık gri ve opak olduğunu, denizin karakteristik parlaklığını yitirdiğini ve her zaman parlayan güneşin, yoğun bir duman tabakasının arkasında zar zor görüldüğünü fark ettiler. Yağmurdan

sonra gökyüzünü aydınlatan gökkuşağı bile, renkleri sanki o lanetli duman tarafından çalınmış gibi solgun görünüyordu.

Artık dostları Dünya'nın neden üzgün olduğunu anlıyorlardı. Ama anlamak yeterli değildi. Küçük At Bilim İnsanları, bir şeyler yapmaları gerektiğini biliyorlardı. Dostları acı çekerken hiçbir şey yapmadan duramazlardı. Bu dumanın kaynağını bulup çözüm üretmek zorundaydılar. Bu yüzden, harekete geçmeye kararlı bir şekilde büyüteçlerini, mikroskoplarını, dürbünlerini ve ihtiyaç duyabilecekleri tüm laboratuvar aletlerini aldılar. Farklı bölgelere dağıldılar: kalabalık şehirler, küçük kasabalar ve sakin sahiller.

Grubun en dikkatli üyelerinden Elena, araştırmalarına şehirlerde başladı. Dürbünüyle, sokaklarda durmaksızın dolaşan arabalar ve motosikletlerden çıkan gri dumanı izledi. Bu duman, etrafa yayılan ve her şeyi kirleten bir zehir gibiydi. Elena gözlemlerini dikkatle not etti ve araştırmasına başka yerlerde devam etmeye karar verdi.

Bu sırada, grubun bir diğer bilim insanı Mía, şehirlerin dışındaki büyük fabrikalara dikkatini yöneltti. Yiyecekten kıyafete, oyuncaklardan çeşitli ürünlere kadar her şeyin üretildiği bu fabrikalar da gri dumanın kaynağıydı. Mía, bacalardan yükselen devasa duman sütunlarını izledi ve bu dumanın gökyüzünü karartarak herkesin soluduğu havayı kirlettiğini fark etti. Bu fabrikaların günlük yaşam için gerekli olduğunu biliyordu, ancak çalışma

şekillerinin Dünya'nın acısına katkıda bulunduğunu da anlamıştı.

Sofía ise enerji santrallerine odaklandı; bu santraller ışıkların, ev aletlerinin ve pek çok şeyin çalışması için gerekli olan enerjiyi üretiyordu. Elindeki büyüteçle, bu santrallerin elektrik üretirken ne kadar çok duman saldıgını gözlemledi. Bu dumanın da Dünya'yı hasta ettiğine emindi ve bir çözüm bulmaya daha da kararlı hale geldi.

Son olarak, grubun en meraklısı olan Alicia, çok sevdiği Akdeniz'e odaklandı. Mikroskopuyla suyu incelediğinde korkutucu bir keşif yaptı: Atmosferi kaplayan gri duman, havanın sıcaklığını arttırarak denizi de ısıtıyordu. Bu durum, sudaki önemli bir madde olan oksijenin kaybolmasına ve balıkların yeterince nefes alamamasına neden oluyordu. Eskiden neşe içinde yüzen balıklar şimdi hasta ve zayıf görünüyordu. Alicia, eğer hemen bir şey yapılmazsa, sadece Dünya'nın değil, onun sakinlerinin de büyük bir tehlike altında olacağını biliyordu.

Bütün bu bilgileri topladıktan sonra Küçük At Bilim İnsanları laboratuvarlarına döndüler. Orada, bulgularını Dünya ile paylaştılar. Durum ciddiye, ancak şimdi sorunun kaynağını bildikleri için bir çözüm bulmaları gerektiğini biliyorlardı. Fakat bunu tek başlarına yapamazlardı. Başlangıçtan beri var olan kadim dostları, mistik Ay ve kudretli Güneş'in bilgeliğine ihtiyaçları vardı.

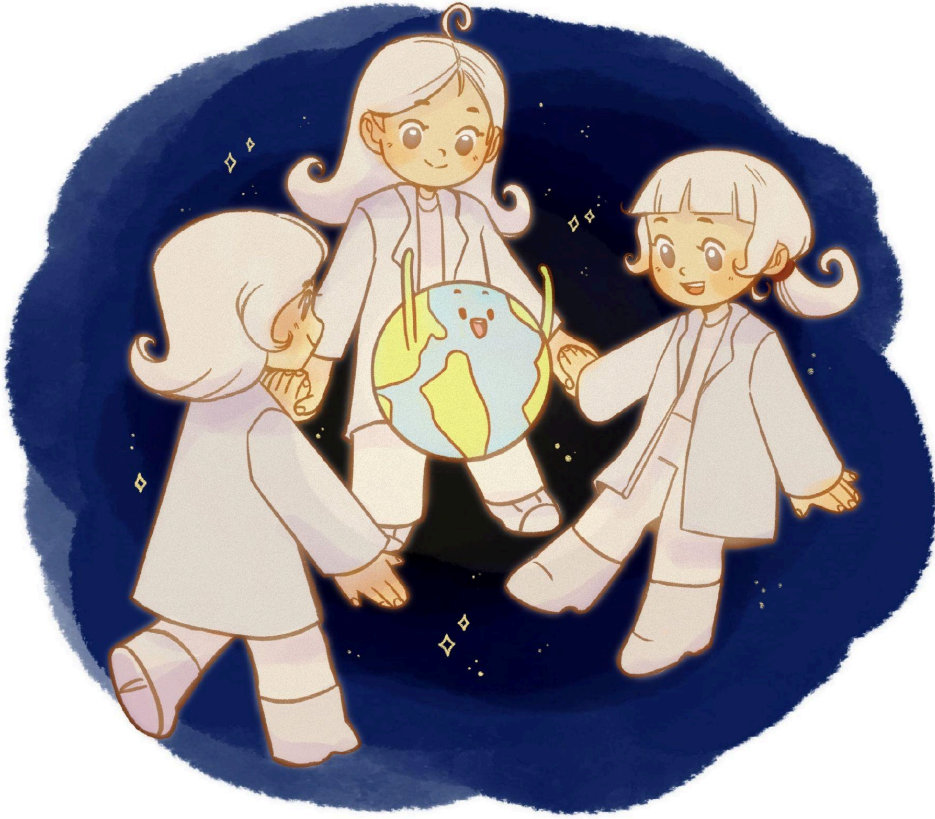
— Neyin var Dünya? — diye sordular Ay ve Güneş, Küçük At Bilim İnsanlarının anlattıklarını dinledikten sonra.

“Çok hastayım ve çok üzgünüm,” diye cevap verdi Dünya, “çünkü fabrikalar ve araçlar o kadar çok duman çıkarıyor ki nefes alamıyorum.” Küçük At Bilim İnsanları bana yardım etmek için ellerinden geleni yaptılar, ancak fabrikaları kapatmadan ve araçları durdurmadan bu dumanı nasıl durduracağımızı bilmiyoruz.

Her zaman düşünceli olan Ay ve bitmeyen enerjisiyle Güneş, durumu derinlemesine düşündüler. Fabrikaları kapatmak ve araçları durdurmak, anında bir çözüm gibi görünse de, bunun getireceği sonuçları da anlıyorlardı. Günlük yaşam etkilenecekti: fabrikalar olmadan yiyecek, kıyafet ya da elektrik üretilmezdi. İnsanlar bu temel unsurlar olmadan nasıl yaşayabilirdi?

Ay, kendi dingin ışığıyla, fabrikaları kendi enerjisiyle çalıştırmayı denemeyi önerdi, böylece kömür yakmaya gerek kalmaz ve fabrikalar duman çıkarmazdı. Bütün dikkatiyle enerjisini fabrikalara yönlendirdi, ancak yumuşak ışığı, gerekli enerjiyi sağlamak için yeterli değildi.

Ardından, Küçük At Bilim İnsanları aynı şeyi denemesi için Güneş’e döndüler. Her zaman yardıma hazır olan Güneş, tüm enerjisini fabrikalara odakladı. Yoğun ışığı ve muazzam gücüyle fabrikaları, Dünya’ya büyük zarar veren o gri dumanı üretmeden çalıştırmayı başardı.

Başarmışlardı! Güneş'in saf ve yenilenebilir enerjisi, önceden duman üreten enerji kaynaklarının yerini almıştı. Fabrikalar artık temiz bir şekilde çalışmaya başlamıştı ve gökyüzü yavaş yavaş berraklaşmaya başlamıştı. Gri hava yeniden maviye dönüyor, deniz eski parlaklığını kazanıyor ve daha önce kaybolmuş olan gökkuşağı, canlı renklerini yeniden sergiliyordu.

Küçük At Bilim İnsanları'nın yorulmak bilmeyen çözüm arayışları sayesinde, Dünya yeniden gülümsemeye başlamıştı. Dünya dengesini geri kazanmış, en küçük canlılardan insanlara kadar herkes temiz ve sağlıklı bir gezegende yaşamaya devam etmişti. Küçük At Bilim İnsanları, Dünya'ya duydukları sevgi, merak ve adanmışlıkla, ne kadar büyük olursa olsun her sorunun çözülebileceğini göstermişlerdi.

Ve böylece gezegen, mavi gökyüzünün altında dönmeye devam etti, güvenilir ellerde olduğunu bilerek.

8

Irene'nin Uyanışı

Sara García de Pablo

Bip! Bip! Bip!

Çalar saat Irene'in kulağının hemen yanında çalmaya başladı. "Lanet şey! Kim icat etti böyle bir işkence aletini?" Elini yatak başlığının üzerine attı ve onu nihayet durdurmayı başardı. O tatsız ses her zaman onu uykusunun derinliklerinden acımasızca uyandırdığı için sinirli uyanıyordu.

Hemen yataktan fırlayıp giyinmeye başladı. Bugün annesinin tatilinin başlangıcıydı ve sert uyanışın etkisiyle hâlâ suratı asık olsa da, Atina seyahati heyecanı kısa sürede ruh halini değiştirdi. Hazırlanması fazla uzun sürmedi ve sırtındaki çantasıyla evden çıktı. Annesi ise çalar saati elinde tutarak, anlamlı bir bakışla ona bakıyordu. Tatilde bile bundan kurtulamamıştı!

"Şu bakışı atma bana. Eğer sıcaktan ölmek istemiyorsak çok erken kalkmak zorundayız."

"Eğer bir cep telefonum olsaydı, bunu taşımama gerek kalmazdı."

"Büyüdüğünde bir telefonun olur. Çantana koy ve havaalanı güvenliğinden geçerken çıkarmayı unutma."

Bir anda kendilerini Akropolis'in eteklerindeki bir restoranda leziz yemeklerin tadını çıkarırken buldular ve ardından parlamento binasındaki muhafızların nöbet değişimini izleyediler. Bir süre sonra Irene dayanılmaz sıcaktan ayakta daha fazla duramayarak Syntagma Meydanı'nın gölgesine oturdu. Havuza yaklaşırken dengesini kaybetti ve ve başaşağı suya düştü.

Bir anda kendini toparladı ve suyun içinde sıçrayarak dışarı çıktı. "Bir dakika, dere mi?" Yutkularak suyun etkisiyle öksürdü, etrafına bakındı ve şaşkına döndü. Her şey değişmişti! Yüksek binalar, havuz ve hatta parlamento bile yoktu. Etrafında, ağaçlarla çevrili bir nehirle doğal bir manzara uzanıyordu. Kısa bir elbise giymiş bir çocuk ona doğru koşuyordu.

"İyi misin?" dedi, onu sudan çıkarmaya yardımcı olurken.

"Evet, iyiyim... Sanırım."

"Elbiselerin sıırıslıklam olmuş. Nerede yaşıyorsun? Seni eve kadar götürüyüm."

"Ben... Nerede yaşadığımı bilmiyorum." Genç adamın şaşkın bakışları üzerine düzeltme yaptı. "Buradan değilim ve kayboldum."

"Bunu görebiliyorum. Elbiselerin çok garip. Neyse ki, amcamın akademisi uzak değil. Bir gece kalabilirsin ve yarın aileni bulmaya çalışırız."

"Amcan kızar mı?"

"Asla! Amcam Aristocles, akademisinde pek çok öğrenci kabul ediyor. Bir kişi daha olduğunu kimse fark etmez bile. Bu arada, adım Espeusipo."

"Ben de Irene."

Espeusipo daha fazla beklemeden onu çekip, ormanın içinden Akademi'ye doğru yönlendirdi. Akademi, çeşitli alanlara ayrılmış binalardan oluşuyordu. Girişte şöyle yazan bir tabelaya rastladılar: Geometri bilmeyen buraya giremez.

Yeni arkadaşı gururla çevreyi gösteriyordu. "Burası kütüphane, şurası yemek odası, hemen yanında mutfak da var." Sonra onu yurtlara götürdü ve ona kuru kıyafetler ödünç verdi. Espeusipo'nun *himation* dediği giysiyi giymesi biraz zaman aldı, ama dışarı çıktığında Irene, öğrencilerden biri gibi görünüyordu.

Akademi çevresinde bir sürü küçük iş yaptılar ve uyumadan önce yatakhanein köşesindeki birkaç çömleği yeniden doldurdular. Garip bir yerde olmasına rağmen Irene hemen uykuya daldı, uyandığında tüm bunların bir rüya olmasını diledi.

Bir anda kulakları sağır eden bir ses onu sert bir şekilde uyandırdı. Çalar saat her zamanki gibi durmaksızın çalıyordu. "Lanet olası çalar saat! Senden bir türlü kurtulamıyorum!" diye bağırdı öfkeyle. Etrafindan duyduğu boğuk sesler, gözlerinin hızla açılmasına neden oldu; hâlâ Akademi'deydi! Yüzü kızarmış bir

şekilde geri çekildi ve kline'nin¹ üzerindeki örtüyü burnuna kadar çekti. Etrafındaki herkes kahkahalarla gülüp, hiçbir şey olmamış gibi işlerine devam etti.

"Haydi Irene! Kalkmamız lazım, yoksa kahvaltı yapamayacağız." Sabahları enerjik görünen Espeusipo, ona battaniyeyi katlamasında yardımcı oldu. "Bu arada, az önce ne demiştin? Bir şeyler söylemiştin, zarar saati mi?"

"Çalar saat demek istedim," dedi, köşeyi işaret ederek. "Ama daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim."

"Bu amcamın icadı! Verdiğin isim çok komik! Daha önce görmemiş olman doğal. Hadi, sana göstereyim."

Irene, çömlerden oluşan kuleye merakla yaklaştı.

"Buna bak, şuradaki clepsydra, zaman ölçmek için kullanılır, işaretleri görüyorsun? Bu diğer delikten akan suyu kullanır. Bu şekilde derslerin ne kadar sürdüğünü ve ne kadar boş zamanımız olduğunu biliyoruz. Çok pratik bir sistem."

"Evet, kullanışlı gibi görünüyor. Beni uyandıran o damlayan suyun sesi değildi ama, o kötü gürültüydü. O ses nasıl çıkıyor peki?"

¹ *Kline* (Yunanca κλίνη ve çoğulu klinai) eski bir mobilya türüdür, eski Yunanlılar, Etrüskler ve Romalılar tarafından, bilimsel toplantılarda ya da sohbetlerde kullanılan bir tür kanepe veya divandı.

"Altındakikaplar sayesinde. İkinci kap suyla dolduğunda; kapalı olduğu için içerdeki hava dışarı çıkamaz ve aşağıdaki üçüncü kaba doğru hareket eder. Sonra bu küçük çömlekten hava çıkar ve üst kısmında küçük bir delik olduğunda, bu ses oluşur. Tıpkı bir düdük gibi."

Irene, ağzı açık bir şekilde ona bakarak çömlekler kulesine inanamayarak bakıyordu. "Çok ses çıkardığı için hep birden uyanıyoruz. Yani zaman kaybetmiyoruz. Bu arada, zaman dedikçe, acele etmezsek derse geç kalacağız ve amcam beni azarlayacak, çünkü öğretmen o."

Hızla bir parça ekmek, kuru incir ve sulandırılmış şıra aldıktan sonra, öğretmenin öğrencilerle çevrili taş bir bankta onları beklediği, Academo ormanındaki bir açıklığa doğru ilerlediler. Zeytin ağaçları ve Kefisos Nehri'nin şırıltıları arasında huzurlu bir atmosfer hakimdi.

Ders, öğretmenin dolu dolu bir yaşam için temel gördüğü doğa ve iyilik üzerine bir diyalogla başladı. Öğrenciler dikkatle dinlediler, sorular ve yorumlarla müdahale ettiler. O da onları sabırla yönlendirdi, düşünmelerine yardımcı olmak için Sokratik yöntemini² kullandı.

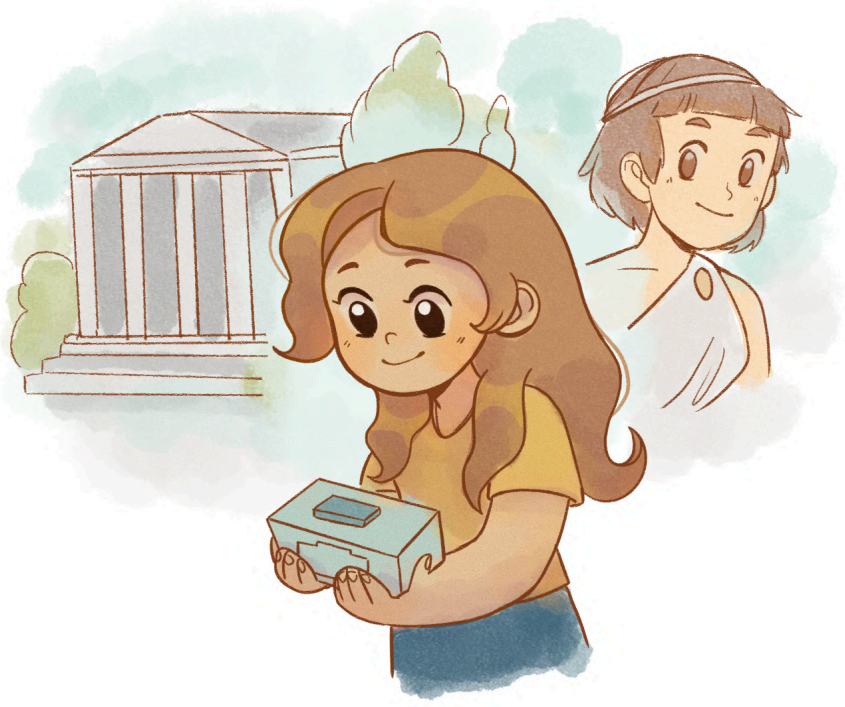
Birkaç saatlik keyifli bir sohbetin ardından, neşeye kalktılar ve gruplara ayrıldılar. Bazı öğrenciler kısa bir koşu için hazırlanırken, diğerleri güreş müsabakasına katılmadan önce gerinip ısındı. Etkinliklere, neşe ve tezahüratlarla eşlik edildi, canlı ve enerjik bir atmosfer vardı. Irene neye katılacağına karar veremediği için biraz geride kaldı. "Egzersiz sadece bedeni güçlendirmekle kalmaz, aynı zamanda disiplin ve çabanın önemini de öğretir. Güçlü ve sağlıklı bir beden, berrak ve yetenekli bir zihne katkıda bulunur." Öğretmen ona yaklaştı ve dostça gülümseyerek yarışmalara katılmasını teşvik etti.

"Platon, spekülasyon yapmayı bırak ve kavgaya katıl, tek sayıyız!"

"Geliyorum Aristoteles!" diye bağırdı, öğrencisine doğru elini kaldırarak. "İstersen hakemimiz olabilirsin," dedi sessiz bir sesle, Irene'ye hitaben. Irene daha önce bu isimleri duyduğuna emindi ama nerede olduğunu hatırlayamıyordu.

İyi ki onlarla dövüşmeye davet edilmemişti, ne kaslar, işte tam olması gereken şekil! Mücadelelerde arabuluculuk yaparken eğlendi ve bir süre egzersiz yaptıktan sonra, clepsydra öğle yemeği molası zamanının geldiğini işaret etti. Espeusipo yanına oturdu ve onunla biraz zeytin paylaştı - ne kadar lezzetliydi! Ancak, çekirdekli yemek yemeye alışık olmadığı için, boğazına bir çekirdek takıldı.

² Sokratik yöntem, eski Yunan filozofu Sokrat'ın kullandığı bir öğrenme ve öğretme şeklidir. Bu yöntemde, öğretmen ya da konuşmacı, öğrencilerine doğrudan bilgi vermez. Bunun yerine, onları sorularla düşünmeye teşvik eder. Öğrencilere sorular sorarak, onların kendi cevaplarını ve anlayışlarını bulmalarını sağlar.

İrene nefes almak için öksürmeye başladı ama bir türlü başaramıyordu. Boğuluyordu! Çaresizce havayı solumaya çalıştı, ta ki birinin elini tutup onu geri çektiğini hissedene kadar. Sonunda, boğazındaki çekirdeği çıkarmayı başardı ve o çekirdek annesinin ayakları arasına, taş zemin üzerine düştü.

Belinden yukarısı ıslak haldeydi, havuza düşmüştü, ama modern Atina'ya geri döndüğü için çok mutluydu.

Hep, küçük macerasının gerçekten yaşanıp yaşanmadığını merak edecekti. Ancak o günden sonra, çalar saat sesi ona, arkadaşı Espeusippus ile Platon'un Akademisi'nde yaşadığı macerayı hatırlattığı için artık mutsuz bir şekilde uyanmayacaktı.

9

Zeytin Ağacının Sırrı

Dursaliye Şahan

Bol yapraklı dalların üzerinde cik cikleyerek gezintiye çıkan serçe yavrusu birden siyah bir kuşla karşılaştı.

“Sen de kimsin?” dedi.

Siyah kuş hem yorgunluğunu gidermek hem de biraz sohbet etmek için durdu. “Bize genelde kara tavuk derler.”

“Şu çiftlikteki tavuklar gibi mi? Ama onlar kocaman. Sen küçücüksün.”

“Ben de tam bunu söyleyecektim. Kara tavuk derler ama başka isimlerimiz de var. Mesela erkek olanlarımıza kara bakal, dişi olanlarımıza boz bakal derler. Sarı kafalı olanlarımıza da sarı bakal derler. Bazı bölgelerde de sadece botak derler.”

“Öyle mi? Çok isimli siyah kuş tanıştığımızıza memnun oldum.”

“Ben de çok memnun oldum.”

“Peki sorabilir miyim burada ne arıyorsun?”

“Şöyle iyi komşular bulabileceğim, yeni yuvamı yapacak güzel bir ağaç arıyordum.” Serçe yavrusu, “Niye yuvanı buralarda yapmak istiyorsun ki? Annem az ileride çok güzel bir orman olduğunu söylemişti. Orada her türden komşu bulabilirsin,” dedi.

Kara bakal kuşu sarı gagasını öne doğru sallayarak, “Çünküüüü,” dedi, “Burası şu hemen aşağıdaki zeytin ağaçlarına çok yakın. Biz kara tavuk kuşları da zeytine bayılırız.”

Serçe yavrusu birden tüylerini kabarttı.

“Ama hiç olur mu? Siz bütün zeytinleri yerseniz onları yetiştiren çiftçilere ne kalır? Doğrusu bunu hiç doğru bulmuyorum. Düpedüz haksızlık.”

Kara bakal kuşu gülümsedi.

“Doğrusu bu açık sözlülüğüne hayran oldum ama biliyor musun bizim bir sırrımız var?” Serçe yavrusu biraz küçümseyerek, “Neymiş o sırrınız? Hem şimdi bunun konumuzla ne ilgisi var?” dedi.

“Zeytin ağaçları da bize bayılır.”

Serçe yavrusu kanatlarını bir kaldırdı bir indirdi.

“Cik, cik, cik de cik. Güleyim de boşa gitmesin. Siz onların meyvesini yiyin onlar da sizi sevsin. Buna kimse inanmaz.”

“Şimdi ikinci sırrımızı veriyorum. Zeytin yetiştiren çiftçiler de bizi çok sever.” Serçe yavrusu kaşlarını çatarak, “Yoksa sen benimle alay mı ediyorsun?” dedi. “Elbette ki etmiyorum. Bu sevginin sebebini anlatmamı ister misin?”

Serçe kanatlarını açıp havalanacakken vaz geçti.

“Doğrusu bu konuşma hoşuma gitmemeye başlamıştı ama merak ediyorum acaba neyi bahane edeceksin?”

“Şimdi biz zeytinleri nasıl yeriz biliyor musun?”

“Nereden bilebilirim ki? Ben küçücük bir serçeyim.”

“Zeytin tanelerini dallarından koparıp çekirdeğiyle birlikte tek tek yutarız.”

“Çekirdeğini bile çıkarmadan.”

“Evet, evet.”

“Oh ne güzel.”

“Zeytinin tadını çok severim.”

“Acaba onun için mi renginiz böyle siyah?”

“Sanmam. Çünkü erkek kara tavuklar siyahtır ama dişi olanlar boz renktedir. Hatta sarı kafalı olanlarımız bile var.”

“Hımmm. Neyse. Konumuza dönelim. Bakalım zeytin ağaçlarının sizi sevmelerinin nedeni neymiş?”

“Evet, sabredip dinlersen çabucak anlatacağım. Şimdi biz o zeytinleri tek tek çekirdekleriyle yuttuğumuzda kursağımızda ve midemizde etli kısmını hazmederiz. Tabii bu arada çekirdeği eritemeyiz ama kabuğunu inceltiriz.”

“O nasıl oluyor öyle? Burayı hiç anlamadım doğrusu.”

“Çünkü birçok canlının olduğu gibi bizim de midemizde asit salgılanır. Asidin besinleri inceltici bir özelliği vardır.”

“Tamam, tamam. Lütfen devam et. Sonra ne oluyor?”

“Hah işte sonrasında bu kabuğu incelmış zeytin çekirdekleri bizden çıkar.”

“Eeeee.”

“Toprağa düşer. Ve herkes bilir ki, bütün çekirdekler yani tohumlar toprakla buluşmak ister.” Küçük serçe sabırsızlıkla, “Ay ne kadar da yavaş anlatıyorsun,” dedi.

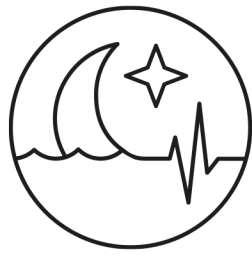
“Kabuklu incelmış zeytin çekirdekleri de toprakla buluşunca bayram eder. Çünkü toprağın altına girince çabucak filizlenir. Filizlenince ne olur? Toprakta başını çıkarıp küçücük bir zeytin ağacı fidanı olarak büyümeye başlar.

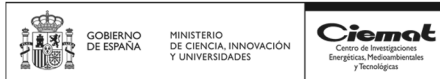
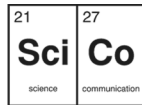
Büyüyünce ne olur? Her yıl yüzlerce binlerce zeytin verir.” Küçük serçe durup düşündü bir an. Ne diyeceğini bilemiyordu. Az önce küçümsediği kara bakal kuşuna şöyle bir bakıp, “Hımm anladım galiba. Ben de zeytin ağaçları gibi bütün kara tavuk kuşlarını sevebilirim.”

“Teşekkür ederim.”

“Bizim yuvamız şu yukarı dalda. İstersen sen de bizim yakınlarımıza gelip yuvanı yapabilirsin. Hatta arkadaşların da gelsin,” dedi.

MEDNIGHT

**Funded by
the European Union**

Mednight has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under the Marie Skłodowska-Curie grant agreement No 101162227

Mednight Masalları: Çocuklar için Özel Baskı, 12 yaş ve altındaki okuyucuları, Akdeniz biliminin harikalarını eğlenceli hikayeler ve çizimlerle keşfetmeye davet ediyor. Amacımız, çocukların keşfetme tutkusunu uyandırmak ve küçük yaşlardan itibaren bilimsel düşünmeyi teşvik etmek. Bunu yaparken, hepimizi bir araya getiren eşsiz Akdeniz kültürünü de kutluyoruz. Bilim, ışıklı sahillerden hareketli şehirlere kadar Akdeniz havzasının her yerinde! Haydi, bu canlı bölgenin bir parçası olarak bizi hem benzersiz kılan hem de birbirimize bağlayan şeyleri keşfedelim!